

วิเคราะห์บทบาทสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง
ต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

ในการมองบทบาทของสื่อมวลชนในสายตาของผู้รับสารนั้น ในเบื้องต้นคงต้องศึกษาหรือมองย้อนไปยังผู้รับสาร คือ นักศึกษา โดยเริ่มศึกษาจากเรื่องคุณลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ด้านสภาพสังคม-เศรษฐกิจ และลักษณะการเป็นผู้นำกลุ่ม ได้แก่ เรื่องของอายุ สภาพความเป็นอยู่ สภาพครอบครัว และสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษาแต่ละคน ช่วงที่สองจะเป็นการศึกษาในเรื่องลักษณะการใช้สื่อมวลชน ได้แก่ เรื่องของการเลือกประเภทสื่อมวลชนและรูปแบบของเนื้อหาที่นักศึกษารับจากสื่อมวลชน ช่วงที่สามจะเป็นผลสรุปเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้สื่อมวลชน โดยทั้งสามเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำแนวความคิดและความสำคัญของสังคมวิทยาสื่อสารมวลชนของ Nelrin L. De Fleur มาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ ได้แก่ แนวความคิดในเรื่องความแตกต่างทางปัจเจกบุคคล การจัดประเภททางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม และบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม ในช่วงที่สี่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของสื่อมวลชน และประโยชน์ที่นักศึกษารับจากการใช้สื่อมวลชน โดยในช่วงนี้จะนำทฤษฎีการเล่นความสนุกสนานของสื่อมวลชน ของ Stephenson ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Sigmund Freud และทฤษฎีการใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจของ Katz, E. and Other มาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ และช่วงสุดท้ายจะเป็นการวิเคราะห์ถึงบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไป

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์และลักษณะสภาพสังคม-เศรษฐกิจ

ในการศึกษาถึงลักษณะในการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษา จะแยกการศึกษาและวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนแรกจะเป็น ลักษณะของการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง ซึ่งจะรวมไปถึงเรื่องของการเลือกประเภทสื่อมวลชน ลักษณะเนื้อหา และโอกาสที่ใช้ กับ ส่วนที่สองคือ เรื่องของความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับรวมทั้งการนำไปใช้ ตลอดจนอิทธิพลต่อเนื้อที่อาจเกิดขึ้นได้หลังจากการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง

แต่อย่างไรก็ตามเรื่องของลักษณะทางด้านสังคม-เศรษฐกิจ (Socio-Economic) เช่น สภาพครอบครัว สภาพแวดล้อม ภูมิหลัง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ส่วนตัว ฯลฯ ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างบุคลิกภาพและลักษณะการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงด้วยเช่นกัน ดังนั้น จึงใคร่ขอเสนอข้อมูลทางด้านสังคม-เศรษฐกิจ (Socio-Economic) ไว้เป็นเบื้องต้นก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการอธิบายส่วนสำคัญอื่น ๆ ต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งเป็นนักศึกษาผู้นำกลุ่มในมหาวิทยาลัยศรีปทุมทั้งหมด จำนวน 22 คน ผลสรุปทางด้าน สังคม-เศรษฐกิจ โดยรวม มีรายละเอียดดังนี้

อายุ - นักศึกษาที่เป็นกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 22 คน มีอายุอยู่ในระหว่าง 19-25 ปี ซึ่งตรงตามความมุ่งหมายของงานวิจัยชิ้นนี้ ที่ต้องการศึกษานักศึกษาที่มีอายุอยู่ในวัยระดับนี้ ซึ่งยังถือว่าเป็นวัยรุ่น แต่เป็นวัยรุ่นในระดับปลาย ๆ ที่มีความคิดและประสบการณ์ที่สูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่งจากวัยรุ่นในระดับต้น ๆ ที่ยังเป็นวัยรุ่นนักเรียน ความแตกต่างกันในเรื่องของอายุ และประสบการณ์ย่อมมีผลก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของความคิดและพฤติกรรมในการใช้สื่อมวลชนด้วย ยกตัวอย่างเช่นนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์บางคนจะตอบว่าไม่ชอบชมการแสดงคอนเสิร์ต เพราะความบันเทิงลักษณะนั้นเป็นของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ไม่ชอบคนมาก ๆ ไม่ชอบการมีเรื่องทะเลาะวิวาท ชอบชมอยู่ที่บ้านทางโทรทัศน์สบาย ๆ มากกว่า แสดงให้เห็นว่าอายุ มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงความคิดได้ บางคนตอบว่า เมื่อก่อนเคยไปชมตอนอายุ 18 ปี ปัจจุบันอายุ 25 ปี ไม่คิดอยากจะชมอีก อาจจะมีบางคนเช่น นายวิชัย อุดมศักดิ์ นายคุณลักษณะ ข้าราชการ ตอบว่าไปชมบ้าง แต่จะมีวัตถุประสงค์อย่างอื่นแฝงไว้ด้วย เช่น อยากเห็นการจัดเวที การจัดแสง เสียง หรือเบื้องหลังการจัดรายการ ไม่ใช่เพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว นั้นแสดงว่านักศึกษาในระดับนี้ มิได้ต้องการความบันเทิงที่เป็นความบันเทิงโดยสิ้นเชิง แต่บางครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อความรู้อย่างบ้างด้วย และมีบางคนตอบว่าไปชมเหมือนกันแต่จะไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือไม่สุภาพออกมา เช่น การลุกขึ้นเต้นหรือทำท่าประหลาด ๆ การแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นจะมีก็แต่เฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่านี้ นั้นแสดงว่า อายุเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความแตกต่างทางพฤติกรรมในการรับสารจากสื่อมวลชน

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ปรากฏว่า การใช้สื่อมวลชนทุกประเภทที่สอบถาม มีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่มีความแตกต่างกันที่ชัดเจน เช่น การฟังวิทยุก็จะชอบฟังรายการเพลงทุกคน ไม่มีใครที่โดดเด่นออกไปว่าชอบรายการธรรมะ หรือวรรณกรรมทางอากาศอะไรทำนองนั้น หรือถ้าเป็นรายการโทรทัศน์ความชอบก็ใกล้เคียงกัน ซึ่งจะอยู่ในแวดวงของรายการประเภทเกมส์โชว์ รายการปิกนิกะบันเทิง เป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า โดยอายุของกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ ระหว่างอายุ 19-25 ปี นั้น จะมีความสนใจในการใช้สื่อมวลชนที่คล้ายคลึงใกล้เคียงกันมาก

สภาพความเป็นอยู่ - จากจำนวนนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ 22 คน นั้น 13 คน เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด หรือเป็นนักศึกษาที่ไม่ได้อยู่กับบิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง นักศึกษา 13 คนนี้จะพักอยู่หอพัก ห้องเช่า หรือพาร์ทเมนท์ ในจำนวน 13 คนนี้ 7 คนพักห้องส่วนตัวคนเดียว และ 6 คน จะพักในห้องพักเดียวกันกับเพื่อนหรือบุคคลอื่น จะเห็นว่า นักศึกษาจำนวนเกินกว่าครึ่งของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ มีอิสระในการดูแลตัวเอง ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ปกครอง ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะมีผลต่อการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงอย่างไร จะได้อธิบายในลำดับต่อไป

ราคาค่าเช่าที่พักของนักศึกษาจำนวน 13 คนนี้ มีราคาตั้งแต่ระดับปานกลางถึงสูง คือประมาณหลักร้อยถึงหลักหลายพันบาทต่อเดือน ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษาว่าค่อนข้างดี ซึ่งสนับสนุนเหตุผลที่ว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี (สำหรับนักศึกษารายที่จ่ายค่าเช่าถูกที่สุด นั้น เป็นเพราะเช่าอยู่บ้านญาติกันเอง)

ส่วนนักศึกษาที่อยู่กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในกรุงเทพฯ และเขตใกล้เคียงนั้นมีจำนวน 9 คน มีห้องนอนส่วนตัวของตนเอง แสดงว่าส่วนหนึ่งภายใต้การดูแลของผู้ปกครองภายในบ้าน นักศึกษาทุกคนก็ยังมีเวลาที่เป็นอิสระของตนเองอย่างแน่นอน โดยเฉพาะความมีอิสระในเรื่องความคิดที่เกิดขึ้นในขณะที่ใช้หรือหลังการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง สิ่งที่เขาคิดจะเป็นความคิดของเขาเองที่ไม่ได้รับมาจากใคร (หมายถึงสมาชิกในครอบครัว)

รายได้ของผู้ปกครองของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด ที่สามารถประมาณได้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และมีผู้ปกครองของนักศึกษาบางคนที่ไม่สามารถประมาณรายรับได้ เนื่องจากประกอบอาชีพส่วนตัว มีรายได้ไม่แน่นอนเช่น ทำไร่มะม่วง ทำสวนลำไย ทำสวนส้ม (20 ไร่) ทำฟาร์มเลี้ยงวัว เปิดร้านจำหน่ายเครื่องประดับเพชรพลอยในต่างประเทศ (สหรัฐอเมริกา) ทำธุรกิจให้เช่ารถบรรทุกและรับขนส่งสินค้าออกต่างจังหวัด จำนวน 20 คัน ทำธุรกิจที่ดินและโครงการบ้านจัดสรร เปิดกิจการโตะสนึก และสถานเริงรมย์ เปิดกิจการร้านซักรีด และอาชีพประมง เป็นต้น ซึ่งเชื่อว่าเป็นกิจการที่สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวในจำนวนที่มากพอสมควร ข้อมูลในส่วนนี้ยังทำให้มองเห็นถึงสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษามากยิ่งขึ้น ว่านักศึกษาเหล่านี้เป็นบุคคลกลุ่มหนึ่ง ที่มีอำนาจในการซื้อหาความบันเทิงได้โดยไม่เดือดร้อน ตามที่เขาต้องการ

นักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 19 คน ได้รับค่าใช้จ่ายอยู่ในระหว่าง 1,500 - 6,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีหน้าที่เรียนหนังสืออย่างเดียว จากลักษณะภายนอกที่ผู้วิจัยสังเกตเห็น นักศึกษาเหล่านี้จะแต่งกายดี มีเครื่องประดับเป็นของมีค่าทุกคน นักศึกษาชายจะแต่งตัวเรียบร้อยด้วยเสื้อผ้าที่ได้รับการซักรีดดูแล มีสร้อยและแหวนใส่ทุกคน อย่างน้อยสร้อยคอ 1 เส้น และแหวน 1 วง บางคนก็มีใส่มากกว่านั้น รวมทั้งใส่สร้อยข้อมือ และนาฬิการาคาแพงจะไม่นิยมใส่นาฬิกาตามสมัยนิยม (นาฬิกาแฟชั่น) รองเท้าส่วนใหญ่จะเป็นรองเท้าหนัง ยกเว้นนักกีฬาบางคน ส่วนนักศึกษาหญิง การแต่งกายจะดูดีมาก ใส่เสื้อผ้ามีราคาแบบสวยตามสมัยนิยมและมีเครื่องประดับค่อนข้างมากกว่านักศึกษาชาย ทุกคนจะใส่เครื่องประดับครบทั้งสร้อยคอ สร้อยข้อมือ นาฬิกา แหวน และบางคนมีเครื่องประดับมากกว่า 1 ชิ้น ลักษณะของการใช้จ่าย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องอาหารการกิน หรือการซื้อของใช้ต่าง ๆ (สังเกตจากกระเป๋า แฟ้ม สมุด ปากกา และอื่น ๆ) จะใช้ของดีมีราคา และสวยงาม ในเรื่องการรับประทานสังเกตจากความคล่องตัวในการใช้จ่ายขนมที่ซื้อ และการนัดกันไปรับประทานอาหารตามสถานที่ต่าง ๆ นักศึกษามีความสะดวกสบายในการใช้จ่ายพอสมควร และบางครั้งทราบว่านักศึกษามีความสามารถจ่ายเงินเป็นค่าแปลเอกสารได้ครั้งละเป็นจำนวนมากกว่าพันบาทได้โดยไม่เดือดร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีนักศึกษา 3 คน ที่ทำงานไปด้วยในระหว่างเรียน คือ น.ส. รัชดา นิลประภา (3,000.- บาท/เดือน) นายกริษณุ สุตทางธรรม (14,000.- บาท/เดือน)

และ น.ส.มนันยา ไชยพันธ์ ซึ่งงานของเธอบางครั้งต้องเดินทางไปต่างประเทศด้วย (60,000.- บาท/เดือน) จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาได้รับเอง ก็มีอัตราสูงพอสมควร สำหรับการใช้จ่ายเฉพาะส่วนตัว บางคนยังมีมากเกินไปจนความจำเป็นเสียอีก นั้นแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความเดือดร้อนในเรื่องกำลังทรัพย์ ซึ่งจะมีส่วนไปถึงเรื่องของสุขภาพจิต และพฤติกรรมของแต่ละคนด้วย การไม่เดือดร้อนเรื่องเงิน มีส่วนทำให้เกิดความสบายใจ อย่างหนึ่ง คนที่สบายใจหรือมีสุขภาพจิตดี ย่อมจะมองโลกสดใส อารมณ์ดี ดังนั้นการใช้ สื่อมวลชนย่อมจะมีโอกาสใช้ตามความต้องการและตามความพอใจได้มากกว่า (ข้อมูลส่วนนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ที่มีผลต่อการสร้างโอกาสในการรับความบันเทิงจากสื่อมวลชนของ นักศึกษา แต่ยังมีส่วนอื่น ๆ อีก เช่น ทักษะคิด ค่านิยม สภาพแวดล้อม ฯลฯ เป็นต้น ที่ประกอบ กันในเรื่องของจิตวิทยาและการสร้างโอกาสในการรับความบันเทิงจากสื่อมวลชนด้วย)

นักศึกษา 6 คน ที่มีรถยนต์ส่วนตัวใช้ ได้แก่ นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา (รถยนต์นั่ง 1 คัน), นายโกเมศ อัคราธร (รถยนต์นั่งยี่ห้อวอลโว่ 1 คัน และรถบิคอว์ 1 คัน), นางสาวมนันยา ไชยพันธ์ (รถยนต์นั่ง 1 คัน), นายกริชณ สุตทางธรรม (รถยนต์นั่ง 2 คัน), นายชัยนันท กัมทวี (รถบิคอว์ 1 คัน), นายไชยรัฐ น้อยใจรักษ์ (รถยนต์นั่ง 1 คัน)

สถานภาพของนักศึกษาในจำนวน 22 คน ปรากฏว่าเป็นลูกคนเดียว 2 คน (นาย นพพร บำเน็จพันธ์ และ นางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ), เป็นลูกคนสุดท้อง 4 คน (นายเดชพล มรโธวธรรม, นายถนัด ชัมภกิจ, นายเกียรติสกุล ชลคงคา และ นายจิรพันธ์ กาญจนวีระ) นักศึกษาที่มีพี่น้องเพียง 2 คน มีจำนวน 7 คน ที่เหลืออีก 9 คน มีพี่น้องตั้งแต่ 3-11 คน จะเห็นว่าเกินครึ่งหนึ่งของนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์อยู่ในสถานภาพที่ได้เปรียบ เช่น การเป็นลูกคนเดียว การเป็นลูกคนสุดท้อง และการมีกันเพียง 2 คนพี่น้อง ในลักษณะของสถานภาพแบบนี้ ย่อมมีผลในเรื่องของเศรษฐกิจและการอบรมเลี้ยงดู เขาสามารถจะขอเบิกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม จากรายได้ประจำเดือนได้ทุกครั้งที่ต้องการหรือมีความจำเป็นและมีเหตุผล (จากคำให้ สัมภาษณ์ของนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด) อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่มีพี่น้อง 3-11 คน ก็มีได้มี ปัญหาในเรื่องเศรษฐกิจ หรือการเลี้ยงดูแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดีนักศึกษาจำนวน 4 คน ที่ครอบครัวแตกแยกนั้น ทั้ง 4 คนก็ไม่เคยแสดงว่ามีปัญหา คือ คิดว่าเรื่องนี้เป็นปมด้อยของตน ทุกคนพอใจในสภาพและเท่าที่สิ่งเกิด ทุกคนสนุกสนานอยู่ในกลุ่มเพื่อน และใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้เช่นเดียวกับเพื่อน ๆ นักศึกษาสามารถดูแลความคุมและรับผิดชอบตัวเองได้ ทั้งนี้อาจเป็นด้วยวัย อายุ และการศึกษา ที่ทำให้พวกเขาจะมีจิตสำนึกที่ดี เลือกที่จะกระทำในสิ่งที่ดี เช่น ในเรื่องของการทุ่มเทเวลาให้กับกิจกรรมและการเรียน หรือการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ ด้วยการทำงานหารายได้พิเศษ หรือการเลือกรับสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชน นอกจากนี้เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ถึงแม้นักศึกษาจะมีสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ แต่ก็มิได้ถูกทอดทิ้งโดยสิ้นเชิง ยังอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองคนใดคนหนึ่ง ด้วยเหตุผลหลาย ๆ ประการดังกล่าว ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีรูปแบบและลักษณะการใช้สื่อมวลชนที่ใกล้เคียงกันไปมาในแนวทางเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า เรื่องของสภาพครอบครัวคงไม่ใช่เหตุผลใหญ่หรือเหตุผลเดียวที่จะกำหนดพฤติกรรมของนักศึกษา เรื่องของวัย อายุ การศึกษา ยังคงเป็นส่วนสำคัญ และที่นอกเหนือไปจากนั้นก็คือ เรื่องของกลุ่มและสภาพแวดล้อมของกลุ่ม ดูจะเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแนวทางการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษามากกว่า ซึ่งจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นในหัวข้อต่อไป

นักศึกษา 19 คน มีสื่อต่าง ๆ เป็นสมบัติส่วนตัวของตนทั้งสิ้น อย่างน้อย 1 ชนิด มีเพียง 3 คน ที่ใช้สื่ออันเป็นสมบัติส่วนกลางของสมาชิกในบ้าน หรือใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น เพื่อนหรือพี่น้อง ได้แก่ นายศุภลักษณ์ ชำนิราชกิจ, นายโฆษิต จันทราธิกุล และ นายณรงค์ สุปิมมิตร นักศึกษาที่มีสื่อเป็นสมบัติส่วนตัวมากที่สุดจะมีสื่อ 5 ชนิด ได้แก่ วิทยุเทป (Sterio) วิทยุเสียบหูฟัง (Sound About) เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ (V.D.O.) และ เครื่องเล่นคอมแพคต์ดิสก์ (นางสาวมณีนยา ไชยพันธ์) นอกนั้นจะมีลดหลั่นกันลงมา มากบ้างน้อยบ้าง และยังมีสิ่งที่จัดว่าเป็นสื่อแสดงฐานะทางเศรษฐกิจได้ แม้จะไม่ใช้สื่อมวลชน แต่เป็นสื่อเพื่อการสื่อสารที่ทันสมัยที่นักศึกษาบางคนมีเพิ่มเป็นพิเศษ คือ เครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ (นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา, นายเดชพล มรโธวรรณ และ นายจิรพันธ์ กาญจนวิระ) เครื่องเล่นอิเล็กทรอนิกส์ (ซึ่งถือเป็นเครื่องดนตรีที่มีราคาสูง (นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์) โทรทัศน์มือถือ (นายชัยนันท์ กัทวี และ นางสาวมณีนยา ไชยพันธ์) วิทยุติดตามตัว (นางสาวมณีนยา ไชยพันธ์) และวิทยุสื่อสาร (นายชัยนันท์ กัทวี) จากข้อมูลในส่วนนี้ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเป็นเจ้าของสื่อ ซึ่งเป็นช่อง

ทางในการรับสารได้ส่วนหนึ่ง และรวมถึงการมีโอกาสนำมาใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง นั่นคือ ทุกคนมีความสามารถเป็นเจ้าของสื่อได้อย่างน้อย 1 ชนิด และมีโอกาสที่จะใช้เพื่อความบันเทิงได้ ตามความเหมาะสมและความต้องการ เปรียบเหมือนเป็นบันไดขั้นที่หนึ่ง ที่นำไปสู่เรื่องของความบันเทิงได้ เพราะอย่างน้อยก็แน่ใจว่าทุกคนมีเครื่องมืออยู่ในมือ และส่วนหนึ่งคงต้องใช้เพื่อความบันเทิง

สภาพครอบครัว ในจำนวนนักศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด มีเพียง 4 ราย ที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก หมายถึงบิดา-มารดาหย่าขาดจากกัน ได้แก่ นายจิระยุทธ ทุมพวง, นายเดชพล มรโรจวรรณ, นายณรงค์ สุบินมิตร และนางสาวรัชดา นิลประภา นอกนั้น บิดา-มารดา ยังอยู่ด้วยกัน เป็นปกติ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวที่อบอุ่น แม้บางคนจะต้องมาอยู่กรุงเทพฯ ๙ ตามลำพังและต้องดูแลตนเอง แต่จะกลับบ้านไปหาบิดา-มารดาทุก ๆ บิดภาคการศึกษา ข้อมูลส่วนนี้มีผลในด้านสุขภาพจิตและเศรษฐกิจ (กลับบ้านทุกครั้งก็จะได้ส탕ค์กลับมาด้วย) การมีครอบครัวที่อบอุ่นย่อมจะไม่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นในจิตใจ สุขภาพจิตย่อมดี จะเป็นคนมีทัศนคติที่ดี ความคิด หรือการตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ มีแนวโน้มไปในทางดี ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นไปในทางดีด้วยเช่นกัน และจะมีผลต่อการนำสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงด้วย เช่น พฤติกรรมหลังจากการนำสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง ความคิดแยกแยะความมีเหตุผล เนื้อหาของสารแห่งความบันเทิงในส่วนที่เป็นทางลบ จะไม่มีอิทธิพลต่อจิตใจหรือความคิดตลอดจนพฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มนี้ บางครั้งเขาจะรับแต่ในส่วนที่เป็นประโยชน์ หรือบางครั้งเขาก็ไม่รับอะไรเลย นอกจากความบันเทิงอย่างเดียว สิ่งที่จะมีอิทธิพลกับนักศึกษากลุ่มนี้อยู่บ้าง ก็คือ เรื่องการเลียนแบบ คำพูด ท่าทาง และการแต่งกาย เล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ส่วนพฤติกรรมทางด้านลบ เช่น การกระทำผิดกฎหมายหรืออื่น ๆ เขาจะไม่ลอกเลียนแบบ (จากคำให้สัมภาษณ์ของนักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

รูปแบบและลักษณะการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

ในการวิจัยบทบาทของสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาสื่อมวลชน 6 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง เทปเพลง วิทยุโทรทัศน์ การแสดงคอนเสิร์ต และภาพยนตร์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษาคณะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) พบว่านักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 1 ฉบับ แต่ฉบับที่เป็นที่นิยมและทุกคนอ่านคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รองลงไปเป็นหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับนี้ถือเป็นหนังสือพิมพ์ปริมาณที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้มากที่สุด โดยเฉพาะในหมู่นักศึกษา จากการสัมภาษณ์ได้รับคำตอบว่า อ่านเพราะชอบ เข้าใจง่าย ใช้ภาษาชาวบ้าน เนื้อหาไม่หนักจนเกินไป เขียนได้สะอาดใจ จากคำตอบเหล่านี้ถือว่านักศึกษามีความตั้งใจที่จะอ่านหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับดังกล่าว และยังมึ่นักศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เหตุผลว่า อ่านเพราะเป็นความคุ้นเคย หรือเผชิญที่บ้านรับ ที่หอพักกับ นักศึกษากลุ่มหลังนี้อาจจะไม่มีความตั้งใจหรือมีความชอบเป็นพิเศษ แต่เป็นความเคยชิน และเป็นสื่อที่ใกล้มือ ใกล้ตาที่สุด แสดงว่าสื่อที่มีการกระจายได้มาก มีปริมาณมาก เข้าถึงผู้รับสารได้มากที่สุด จะเป็นสื่อที่ถูกเลือกในการรับสารมากที่สุด ทั้งโดยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ นอกจากหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ ดังกล่าวแล้ว หนังสือพิมพ์ที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษาคือ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ สยามกีฬา ฐานเศรษฐกิจ ข่าวสด เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์

ลักษณะในการอ่านหนังสือพิมพ์ของนักศึกษานั้น นักศึกษาส่วนใหญ่จะเริ่มอ่านจากข่าวหน้าหนึ่ง โดยให้เหตุผลว่า เป็นเพราะความสะดวก คือหยิบขึ้นมาและอ่านได้เลย หรือเป็นเพราะความเคยชิน หรือความเป็นระเบียบของบางคนคือต้องเริ่มนับตั้งแต่หนึ่งอันเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติ แต่ก็จะมีบางส่วนที่สนใจอยากจรรู้ข่าวสารประจำวันจริง ๆ และจะมีเพียงบางคนเท่านั้นที่เริ่มต้นอ่านจากหน้าอื่นที่มีใช้หน้าหนึ่ง อันแสดงให้เห็นว่าเป็นความสนใจเฉพาะในเรื่องนั้นจริง ๆ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาเกือบจะทุกคนจะต้องอ่านข่าวหน้าบันเทิง ไม่ว่าจะอ่านเป็นอันดับที่เท่าใดก็ตาม ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กันดังนี้ เพื่อต้องการตามให้ทันวงการบิน เช่น เรื่องของค่ายเทปเพลงที่มีการเปลี่ยนแปลงไปแทบทุกวัน (นายณัด ชัมภกิจ) เพื่อต้องการชมรายการภาพยนตร์และสถานที่เที่ยวกกลางคืน (นายเกียรติสกุล ชลคงคา) เพื่ออ่านคอลัมน์

วิจารณ์วงการบันเทิง (นายธงชัย นาคบุรินทร์) เพื่อชมรายการภาพยนตร์และเตรียมเข้าเทปโทรทัศน์ (นายชัยนันท์ กัณฑ์) และมีเนื้อหาที่อ่านแล้วสนุก ได้ฝึกสมอง ช่วยผ่อนคลายความเครียด (นายไพฑูริศ จันทราธิกุล) และเป็นที่น่าสังเกตอีกเช่นเดียวกันว่านักศึกษาบางคนก็ไม่ชอบอ่านหน้าข่าวบันเทิงเลยด้วยเหตุผลดังนี้ เช่น เนื้อหาซ้ำ ๆ ซาก ๆ อ่านแล้วไม่สนุก (นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา) บางคนก็ไม่อ่านโดยไม่มีเหตุผล (นายจิระยุทธ พุ่มพวง) หรือบางคนก็อ่านเหมือนกันแต่ไม่สนใจนัก (นายเดชพล มรโธวธรรม) หากจะพิจารณาถึงเนื้อหาข่าวสารที่บรรจุอยู่ในหน้าข่าวบันเทิงแล้ว น่าจะเป็นเนื้อหาที่อ่านแล้วสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้อ่าน แต่ในความเป็นจริงแล้ว นักศึกษาบางคนให้ความเห็นว่า อ่านข่าวหน้าข่าวบันเทิงแล้วไม่บันเทิงเลย เนื่องจากรู้ ๆ อยู่ว่า มีการซื้อเนื้อที่เพื่อเขียนข่าว หรือข่าวบางข่าวก็เป็นการจ้างเขียน (นางสาวมณีนยา ไชยพันธ์) บางข่าวเป็นเรื่องน้ำเน่า เขียนว่ากันไปว่ากันมา (นายโกเมศ อัครดรร) แต่อ่านอย่างอื่นได้รับความบันเทิงมากกว่า เช่น อ่านนิยาย ซึ่งจะได้รับความเพลิดเพลิน (นายเดชพล มรโธวธรรม) ข่าวกีฬา (นายกริชณ สุทธาทธรรม) ซึ่งเสริมว่า อ่านสนุกกว่าอ่านข่าวบันเทิง การ์ตูนล้อการเมือง (นายชัยนันท์ กัณฑ์) สารคดี (นางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ) ได้รับความเพลิดเพลิน จากความคิดเห็นที่แตกต่างกันคนละจุดเล็ก ๆ เหล่านี้ น่าจะสรุปได้ว่า ความบันเทิง คือ ความพอใจของแต่ละบุคคล หากเนื้อหาข่าวสารใดที่ผู้รับเปิดรับแล้วได้รับความพอใจ นั้นย่อมหมายความว่าเนื้อหาชิ้นนั้นได้สร้างความบันเทิง ความเพลิดเพลินให้แก่ผู้รับ หากเนื้อหาของสารใดไม่เป็นที่พอใจของผู้รับ สารนั้นก็ไม่ได้สร้างความบันเทิงให้แก่ผู้รับ

สรุป เนื้อหาที่นักศึกษาให้ความสนใจเปิดรับจากสื่อหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ หรือหนังสือพิมพ์ปริมาณก็ตาม ได้แก่ ข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา การ์ตูนล้อการเมือง ข่าวบันเทิง ข่าวการเมือง ข่าวการศึกษาและวัฒนธรรม ข่าวหน้าสตรี สารคดี นิยาย ข่าวสังคม คอลัมน์พยากรณ์ชีวิต คอลัมน์แพทย์ หน้ารับสมัครงาน และหน้าโฆษณา (ไม่ได้เรียงตามลำดับ)

สำหรับโอกาสในการใช้หนังสือพิมพ์นั้น นักศึกษามักจะไม่ได้กำหนดเวลาตายตัวสำหรับตัวเองว่าจะต้องอ่านเมื่อใด ส่วนใหญ่จะอ่านเมื่อมีเวลาว่าง หรืออ่านเมื่อเห็นหนังสือพิมพ์ ถ้าไม่เห็นก็จะไม่อ่านและไม่มีการเสาะแสวงหา จะเห็นว่าในเรื่องของการให้เวลากับสื่อมวลชนนั้น เป็นเรื่องของความพอใจ และความต้องการจริง ๆ หากบุคคลไม่พอใจหรือไม่ต้องการจะใช้สื่อมวลชนเขาจะไม่แสวงหา นอกจากนั้นยังอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนคือ เพื่อนในยามว่างของทุกคน มีข้อที่น่าสังเกตก็คือ นักศึกษาส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อื่นซื้อไว้แล้ว เช่น หนังสือพิมพ์ที่บ้านบอกรับเป็นสมาชิก หรือที่หอพักซื้อไว้บริการเป็นส่วนกลาง หรืออ่านในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย มีเพียง 2 คนเท่านั้น ที่ซื้ออ่านเองเป็นประจำ (นางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ และนายวุฒิชัย อุดมศักดิ์) นักศึกษาหลายคนอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน ด้วยเหตุผลที่ว่า ถ้าวันไหนไม่ได้อ่าน จะรู้สึกว่าตัวเองเซย์ไม์ทันเหตุการณ์ เหมือนกับคนตาบอด และจะรู้สึกเสียดาย ซึ่งจะต้องพยายามหาอ่านให้ได้ รวมทั้งการย้อนกลับไปอ่านฉบับเก่า ๆ ที่ไม่ได้อ่านให้ครบทุกฉบับด้วย เพราะคิดว่าการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิต แต่มีบางคนทีนาน ๆ จึงจะได้อ่านหนังสือพิมพ์สักครั้งหนึ่ง และมีความรู้สึกที่ว่า ถึงไม่อ่านหนังสือพิมพ์ก็ไม่เป็นไร อาจรู้สึกหงุดหงิดนิดหน่อย แต่ก็จะไม่เสาะแสวงหา

สื่อประเภทที่สองที่เป็นที่นิยมของนักศึกษาโดยทั่วไป คือ สื่อวิทยุกระจายเสียง จากการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกือบจะไม่มีใครเลยที่ไม่ฟังวิทยุ เพียงแต่อยู่ที่ความตั้งใจในการเปิดรับฟังเท่านั้นที่แตกต่างกันไปตามความพอใจ หรือตามโอกาสของแต่ละบุคคล สำหรับรายการวิทยุที่ทุกคนตอบเหมือนกันทั้งหมดว่าชอบฟังมากที่สุด คือ รายการเพลง ซึ่งอาจจะแตกต่างกันที่ประเภทของเพลง หรือรูปแบบของรายการเท่านั้น

มีนักศึกษาจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่มีความตั้งใจเลือกฟังรายการเพลง โดยเจาะจงที่จะติดตามรายการที่ตนเองมีความนิยมชมชอบ เช่น รายการสมายเรดิโอ ซึ่งก็หมายความว่าเขาจะมีพฤติกรรมที่ซ้ำ ๆ กันคือ เปิดฟังทุกวัน อีกจำนวนหนึ่งชอบที่จะฟังรายการ "เพลง" จะเป็นรายการใดก็ได้ไม่เจาะจง และส่วนสุดท้ายซึ่งมีน้อยกว่าเพื่อน คือ ชอบฟังรายการที่มีทั้งข่าวและเพลง หากพิจารณาดูแล้วจะเห็นว่านักศึกษากลุ่มนี้นิยมที่ตัวรายการ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ คือ ความนิยมในตัวผู้จัดรายการ บุคคล

ผู้นี้มักจะเป็นผู้มีอิทธิพลพอสมควรกับผู้ฟัง โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมักจะหลงใหลและเชื่อฟัง บางครั้งอาจถึงกับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้รับสารได้ทีเดียว (จากคำให้สัมภาษณ์ของนายโกเมศ ภัคธรร) หรือความชอบในรูปแบบของรายการหรือขบลิลาการเปิดเพลงในรายการนั้น ๆ นักศึกษาในจำนวนที่รองลงไปก็จะสนใจเปิดรับวิทยุ เพราะความนิยมเฉพาะในบทเพลงเท่านั้น โดยไม่สนใจตัวรายการ จะพยายามเปิดหาเพลงที่ตนเองชื่นชอบ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นรายการอะไรของใครหรือสถานีใด มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนสมองเพื่อความสบายใจ มีเพลงเป็นเพื่อน หรือเปิดไว้กล่อมนอนเท่านั้น

จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่ใช้ได้เกือบจะตลอดเวลา และใช้ได้ดีในเวลากลางคืน ช่วงเวลากลางคืนก่อนนอนจะเป็นเวลาที่เป็นส่วนตัวของบุคคลมากที่สุด เวลาเช่นนี้ ทุกคนต้องการการพักผ่อนหลังจากดำเนินชีวิตมาตลอดทั้งวัน และการพักผ่อนที่เป็นความพึงพอใจอย่างมาก ก็คือการเปิดวิทยุ โดยเฉพาะในช่วงดึกมาก ๆ โดยหวังว่าจะให้สื่อวิทยุเป็นเพื่อนแก้เหงา บางคนจะติดวิทยุมาก ทันทึที่เข้าบ้านจะต้องเปิดวิทยุ ซึ่งบางครั้งก็ตั้งใจฟัง แต่บางครั้งก็ไม่ได้ตั้งใจฟัง แต่เป็นความเคยชินที่คนมีต่อสื่อมวลชนประเภทนี้ ถ้าจะพิจารณาดูจะเห็นว่า นักศึกษาใช้เวลาค่อนข้างมากกับสื่อวิทยุ ซึ่งอาจเป็นเพราะคุณสมบัติเฉพาะตัวของสื่อวิทยุที่ให้ความสะดวกในการใช้หรือรับสารมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เช่น การรับสารจากสื่อหนังสือพิมพ์จะต้องใช้ความสามารถในการอ่าน ใช้เวลา (หมายถึงถ้าอ่านหนังสือพิมพ์ก็จะไปปฏิบัติภารกิจอย่างอื่นไม่ได้) ใช้สมาธิและความตั้งใจมากกว่า แต่สื่อวิทยุเป็นสื่อที่รับได้ง่ายกว่า ไม่ต้องใช้ความสามารถ บางครั้งไม่ต้องใช้ความคิดเลยด้วยซ้ำไป ไม่ทำให้เสียเวลาหากจะต้องทำกิจการอื่นไปด้วย ไม่ต้องอาศัยสมาธิและความตั้งใจมากมาย อีกทั้งเนื้อหาที่ดูโดดเด่นไปทางด้านความบันเทิงอย่างเห็นได้ชัด ไม่ต้องเสียเวลากับการเลือกเนื้อหาจากสื่อ จึงดูจะเป็นสื่อที่สนองความต้องการและความพอใจในการให้ความบันเทิงกับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

เป็นที่น่าสังเกตว่าสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยความเป็นจริงแล้วมีบทบาทหน้าที่อยู่หลายประการ เนื้อหาของสารที่ปรากฏอยู่ในสื่อวิทยุกระจายเสียงมีหลายประเภท ทั้งที่เป็นสาระ เช่น รายการข่าว รายการสารคดี รายการให้ความรู้ประเภทต่าง ๆ และทั้งที่เป็น

รายการที่ให้ความบันเทิง แต่ผู้รับสารส่วนมากจะเลือกรับแต่เฉพาะเนื้อหาที่เป็นความบันเทิง อย่างเห็นได้ชัด และในเนื้อหาของความบันเทิงนั้น ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้รับสารโดยเฉพาะ นักศึกษาจะรับแต่ความบันเทิงในรูปของเพลงและดนตรีเท่านั้น . ทั้ง ๆ ที่ยังมีความบันเทิงใน รูปแบบอื่น ๆ อีกหลายอย่างเช่น รายการละครวิทยุ นาฏดนตรี (ลิเก) ดนตรีพื้นบ้าน ฯลฯ แต่รายการอื่น ๆ เหล่านั้นจะไม่อยู่ในความสนใจเลยนอกจาก "เพลง" ซึ่งน่าจะถือได้ว่า "เพลง" เป็นความบันเทิงที่เป็นสากลและเป็นที่ต้องการของผู้รับสารทั่วไป โดยเฉพาะนักศึกษา เพราะมีใช้ว่า เขาจะรับฟังเพลงจากสื่อวิทยุเพียงอย่างเดียว นอกจากสื่อวิทยุแล้วเขายังแสวงหาความบันเทิงประเภทนี้จากสื่ออื่น ๆ อีก เช่น จากเทปเพลง ซึ่งบางคนชอบมากกว่าเพลงใน สื่อวิทยุ เพราะมีแต่เพลงอย่างเดียว จะเห็นว่ามีนักศึกษาบางคนได้บอกกับผู้วิจัยว่า ถ้าให้เขา เลือก เขาจะเลือกฟังเพลงจากเทปเพลงมากกว่า เพราะมีแต่เพลงล้วน ๆ เขาอยากฟังเพลง อย่างเดียวมากกว่า ไม่อยากฟังเสียงผู้จัดรายการที่พูดมาก (นายถนัด ชัมภกิจ) อย่างไรก็ตาม เทปเพลงเป็นอีกสื่อหนึ่งที่เป็นที่นิยมอย่างมาก ๆ ในหมู่นักศึกษา หากจะพิจารณาดูจะเห็นว่าการรับความบันเทิงจากเทปเพลงนั้นจะต้องมีค่าใช้จ่าย ซึ่งผิดกับการรับจากสื่อวิทยุ และน่าจะ ได้รับความนิยมน้อยกว่า แต่ในความเป็นจริงแล้วนักศึกษากลับนิยมฟัง เทปเพลงเป็นอย่างมาก เพราะสามารถฟังได้ทุกเวลาที่ต้องการ ส่วนความนิยมชมชอบและวิธีการในการซื้อเทปเพลงก็ จะมีแตกต่างกันไป

นักศึกษาจะฟังเพลงครบทุกประเภท ทั้งเพลงสากลประเภทร็อค ร็อคแบบหนัก ๆ ร็อคเบา ๆ ประเภทแจ๊ส ประเภทบ็อบ ประเภทบ็อบร็อค ประเภทลูกทุ่งสากล (Country) เพลงไทยสากลทุกประเภท ทุกรูปแบบ ประเภทลูกทุ่ง ประเภทเพลงย้อนยุค ประเภทเพลง ร่วมสมัย ประเภทเพลงหนัก เช่น เพลงเพื่อชีวิต ประเภทเพลงเบา ๆ เย็น ๆ ซึ้ง ๆ ประเภทสตริง และเพลงตามสมัยนิยม แต่ละประเภทมีจำนวนผู้ฟังพอ ๆ กัน ซึ่งนักศึกษาบางคน ฟังเพลงมากกว่า 1 ประเภท และบางคนฟังได้ทุกประเภท มีนักศึกษา จำนวน 2 คน ฟัง เพลงโดยเจาะจงเลือกค่ายเพลง คือ จะฟังเพลงของค่ายเพลงที่ตนนิยมชมชอบเท่านั้น โดย ไม่คำนึงว่าจะเป็นเพลงอะไร และบางคนก็เลือกฟังเพลงที่ตัวศิลปินนักร้อง จากข้อมูลส่วนนี้ ทำให้เข้าใจได้ว่านักศึกษาในระดับนี้รับสารที่เป็นเสียงเพลงได้ทุกรูปแบบ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เคย คาดคิดไว้ก่อน จากอายุและบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น เพลงบางประเภทพวกเขาไม่น่าจะ

สนใจฟัง เช่น เพลงย้อนยุค (เพลงเก่าโบราณ) เพลงไทยเดิม หรือเพลงลูกทุ่ง เป็นต้น แต่ปรากฏว่าพวกเขาได้รับได้และตั้งใจที่จะเปิดรับ โดยเฉพาะเพลงไทยเดิมนั้น นักศึกษาที่ชอบฟังมีอายุเพียง 19 ปีเท่านั้น ซึ่งถือเป็นอายุที่น้อยที่สุดในจำนวน 22 คน แสดงว่าเสียงเพลงเป็นรูปแบบของความบันเทิงที่สนองความต้องการและความพอใจให้แก่ผู้รับสารได้ทุกเพศ ทุกวัย เป็นความบันเทิงที่เป็นอมตะ หรือจะเรียกว่ามีมนต์เพลงขลังอยู่ในเนื้อหาของมันเองก็เป็นได้ สามารถสร้างความเข้าใจให้ผู้ฟังได้ไม่ว่าจะเป็นเพลงประเภทใด จึงมีอาจสรุปได้ว่า นักศึกษาต้องการหรือพอใจเนื้อหาของเพลงประเภทใดมากที่สุด

เหตุผลในการฟังเทปเพลง : สรุปได้ดังนี้ เป็นเพราะเมื่อรายการเพลงจากวิทยุ เนื่องจากผู้จัดรายการพูดมากเกินไป การฟังเทปเพลงนั้น ได้ฟังเพลงที่ต้องการจะฟังจริง ๆ และมีแต่เพลงล้วน ๆ ไม่ต้องมีสิ่งใดมาขัดจังหวะของความบันเทิง ซึ่งจะทำให้อารมณ์ผู้ฟังต่อเนื่องดีกว่าฟังเพลงจากรายการวิทยุ, ฟังได้ทุกเวลาเมื่อต้องการและมีสื่ออยู่แล้ว หากเป็นการฟังรายการเพลงจากวิทยุ จะต้องรอเวลา ซึ่งหมายถึงว่าความพอใจไม่ได้ถูกสนองตอบตามเวลาที่ต้องการ แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการฟังวิทยุ นักศึกษาก็ยังคงรับฟังอยู่ตามรูปแบบการใช้ของแต่ละคน แต่เทปเพลงจะเป็นสื่อมวลชน ที่เข้ามาแทรกในระหว่างเวลาที่ว่างจากการใช้สื่อมวลชนอื่น ๆ และเป็นสื่อที่ทุกคนพอใจ จนอาจกล่าวได้ว่าทุกคนรับความบันเทิงจากสื่อมวลชนประเภทนี้

กระบวนการในการซื้อเทปเพลง : การตัดสินใจในการซื้อเทปเพลงของนักศึกษา มาจากเหตุผลต่าง ๆ ดังนี้ ซื้อเพราะเป็นเพลงที่ชอบ ซื้อเพราะเป็นศิลปินที่ชอบ ซื้อเพราะนิยมในค่ายเพลง และซื้อตามความนิยม ส่วนกระบวนการในการตัดสินใจว่าจะซื้อเทปเพลงม้วนใดนั้นมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ จะฟังจากวิทยุก่อนจนเกิดความพอใจในเพลงนั้น แล้วจึงตัดสินใจซื้อ จะฟังจากวิทยุหรือจากเทปเพลงของเพื่อน จนตนเองเกิดความรู้สึกว่าเพลงนั้นมีความไพเราะแล้ว จึงตัดสินใจซื้อ (ในลักษณะนี้บางคนฟังครั้งแรกและครั้งต้น ๆ อาจรู้สึกว่าเป็นเพลงที่ไม่ไพเราะ แต่การฟังซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความเคยชิน ค่อนข้าง อาจเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกของคนได้ หมายถึงในที่สุดเพลงนั้นก็ไพเราะได้ เพราะความเคยชินที่ได้รับฟัง) และตัดสินใจซื้อทันที เมื่อเทปเพลงออกสู่ตลาด

นั่นคือ การรับความบันเทิงของนักศึกษาจากเทปเพลงนั้น เป็นการรับที่ต้องผ่านกระบวนการบางอย่างในการตัดสินใจ แม้ว่าจะเป็นสื่อมวลชนที่นักศึกษาพอใจที่จะรับความบันเทิงอย่างมากก็ตาม นั่นหมายถึง นักศึกษาจะจ่ายเงินเพื่อซื้อหาความบันเทิงต่อเมื่อเขาต้องการและพอใจเท่านั้น บทบาทในการให้ความบันเทิงของสื่อมวลชนประเภทเทปเพลงนี้ จึงเป็นบทบาทที่ต้องอาศัยการแข่งขัน การจูงใจ และความถี่ในการเข้าถึงผู้รับสารเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสื่อมวลชนที่มีปริมาณให้เลือกจำนวนมาก บทบาทของสื่อมวลชนประเภทนี้ จึงมิได้ทำหน้าที่สนองตอบความต้องการและความพอใจของผู้รับแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังต้องทำหน้าที่ในการสร้างความพอใจและความต้องการให้เกิดแก่ผู้รับอีกด้วย

เนื่องจากเนื้อหาในด้านความบันเทิงของสื่อมวลชนประเภทวิทยุและเทปเพลงนั้น มีลักษณะคล้ายกัน คือเป็นความบันเทิงด้านเสียงเพลง ซึ่งทุกคนพอใจอย่างยิ่งที่จะรับ โดยมีเหตุและผลในการรับความบันเทิงจากสื่อวิทยุและเทปเพลงต่าง ๆ กัน ดังนี้ ฟังเพราะเหงา เซ็ง เบื่อ นอนไม่หลับ ฟังเพราะต้องการฆ่าเวลา ต้องการเสียงเพลงเป็นเพื่อน ฟังเพราะความเคยชิน ฟังเพราะได้รับการจูงใจจากเพื่อน และฟังเพราะต้องการเรียนรู้และทบทวนเรื่องภาษา (ถ้าเป็นเพลงสากล) นั่นคือ นอกจากสื่อมวลชนประเภทวิทยุและเทปเพลงนี้จะใช้สร้างความพึงพอใจแล้ว ยังใช้เพื่อแก้ปัญหาของบุคคลได้อีกด้วย

นักศึกษาทั้งหมด จะฟังวิทยุหรือเทปเพลงทุกวันไม่มีเว้น เพราะถ้าวันใดไม่ได้ฟัง จะเกิดอาการหงุดหงิดเจียบเหงา เครียด เซ็ง เบื่อ มีนักศึกษาเพียงบางคนที่ตอบว่า ถึงแม้ไม่ได้ฟังวิทยุ หรือเทปเพลงก็ไม่เป็นไร อยู่ได้ ไม่หงุดหงิด แต่จะหาทางออกด้วยวิธีอื่น เช่น อ่านหนังสือ ชมโทรทัศน์ (ซึ่งเป็นการเปิดรับสื่ออีกประเภทหนึ่ง) หรือออกไปเดินตามห้างสรรพสินค้า แสดงว่าสื่อมวลชนทั้งวิทยุและเทปเพลงนี้ มีความสามารถและประสบความสำเร็จในการสร้างความต้องการให้เกิดแก่ผู้รับสารจนกลายเป็นความเคยชิน และเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของบุคคล ดังนั้น น่าจะสรุปได้ว่า นักศึกษาจะต้องรับความบันเทิงจากสื่อมวลชนเป็นประจำทุกวัน ไม่จากสื่อใดก็สื่อหนึ่งแน่นอนเปรียบเสมือนเป็นอาหารประจำวันของทุกคนทีเดียว แต่ในความเป็นจริงไม่มีใครที่รับสารจากสื่อใดสื่อหนึ่งเพียงสื่อเดียว จากข้อมูลที่ได้รับ นักศึกษาทุกคนใช้สื่อมวลชนมากกว่าหนึ่งสื่อในวันหนึ่ง ๆ พวกเขาจะอ่านหนังสือพิมพ์ในตอนกลางวัน ฟังวิทยุในขณะขับรถ ฟังเทปเพลงเมื่อกลับถึงบ้าน ชมโทรทัศน์ในตอนค่ำ ฯลฯ แม้ว่าเนื้อหาของสารจะ

คล้ายกันหรือเหมือนกัน เขาก็มีความพอใจและต้องการจะรับซ้ำได้ นักศึกษาที่ให้ข้อมูลนี้ ทุกคนฟังวิทยุ และในขณะที่เดียวกันทุกคนก็ชมโทรทัศน์ด้วย ผู้วิจัยพิจารณาว่า สื่อมวลชน 4 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ เทปเพลง และโทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่ใกล้ชิดตัวผู้รับสารมากกว่าสื่ออื่น ๆ สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้ง่าย (การเข้าถึงนี้หมายถึง ความสามารถในการเป็นเจ้าของสื่อ ความเข้าใจง่าย ชัดเจน ของเนื้อหาของสาร และความสามารถในการเปิดรับได้ทันที เมื่อผู้รับต้องการ) ดังนั้นเกือบทุกคนจึงเปิดรับสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภทนี้ไป พร้อม ๆ กันทุกวัน หรืออย่างน้อยก็เปิดรับมากกว่าหนึ่งประเภทแน่นอน ในเรื่องของการใช้สื่อโทรทัศน์ นักศึกษามีลักษณะการใช้สื่อที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน ความชอบในเนื้อหาของสารโดยรวม ๆ เกือบใกล้เคียงกัน แต่อาจมีบางอย่างซึ่งเป็นความชอบเฉพาะตัวแตกต่างกันไป ไม่มากนัก ดังนี้ เช่น นางสาวศรिताภา ปรมาธิกุล ชอบชมรายการประเภททอล์คโชว์ ชอบฟังคำพูดคม ๆ และรายการตลก เช่นเดียวกับนายสมศักดิ์ สุขคล้าย ชอบชมรายการตลก และรายการเวทีกาที่ โดยเฉพาะนายสมศักดิ์นี้จะ เป็นคนที่ติดโทรทัศน์มาก ถ้าวันไหนไม่ได้ชมจะรู้สึกหงุดหงิดเป็นอันมากทีเดียว พอ ๆ กับ นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา ที่จะต้องเปิดโทรทัศน์ทันทีที่เข้าบ้าน กรณีรายนี้เป็นเพราะว่างมาก ไม่ค่อยมีอะไรทำ ชอบชมรายการกีฬา ภาพยนตร์บิกซีเนมา (Big Cinema) ภาพยนตร์พีฆาตกรรม และรายการสนทนาทางช่อง 11 อีกคนหนึ่งที่ชอบชมภาพยนตร์พีโดยเฉพาะภาพยนตร์ฝรั่ง คือ นายจิระยุทธ พุ่มพวง แกรมด้วยภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับศิลปการต่อสู้ โดยเฉพาะคาราเต้ เพราะชอบมาก และจะได้เรียนรู้เทคนิคการป้องกันตัว รวมทั้งได้ความบันเทิง คนที่ติดโทรทัศน์อีกคนหนึ่งได้แก่ นายโกเมศ อัคราธร เพราะถ้าวันไหนไม่ได้ชมโทรทัศน์จะรู้สึกหงุดหงิด ชอบชมข่าว ละคร ภาพยนตร์ Big Cinema แผ่นฟิล์มวันศุกร์และโฆษณา โดยเฉพาะข่าว จะชอบชมข่าวสด เช่น ข่าวเครื่องบินตก ที่ชอบมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ Big Cinema รายการเพลง และภาพยนตร์เอ็กซ์ ตอนหลังเที่ยงคืน สิ่งที่ได้รับก็คือ ข่าวสารความรู้ ความเพลิดเพลิน ได้ชมในเรื่องที่เกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ และสำหรับโฆษณา ได้นำมาใช้เป็นประโยชน์ในการออกแบบหรือทำงานส่งอาจารย์ได้ รายการต่าง ๆ ที่ชอบนี้ ถ้าวันไหนไม่ได้ชม จะต้องสั่งคนที่บ้านให้บันทึกเทปไว้ให้ด้วย

รายการที่นักศึกษาชอบชมมากที่สุดคือรายการเพลง เช่น รายการคอนเสิร์ตต่าง ๆ (คอนเสิร์ตลิ้มโลก, เจ็ดสีคอนเสิร์ต ฯลฯ) หรือ มิวสิค วิดีโอ ข้อมูลส่วนนี้แสดงความหมายอย่างชัดเจนที่สุดว่า นักศึกษาทุกคนเลือกที่จะรับสารที่เป็นความบันเทิงมากที่สุด ส่วนความต้องการอื่น ๆ จะเป็นรองลงไปหากสังเกตดูจะเห็นว่า รายการเพลง เป็นรายการที่เบาที่สุดเกือบจะไม่มีสาระมากที่สุดในบรรดารางการประเภทต่าง ๆ ในสื่อโทรทัศน์ แสดงว่านักศึกษาใช้สื่อประเภทนี้เพื่อความสนุกสนาน ผ่อนคลาย และเพื่อความบันเทิงอย่างแท้จริง ในทางกลับกันหากจะพิจารณาถึงบทบาทของสื่อมวลชนประเภทนี้แล้ว ก็จะเห็นว่าได้พยายามทำหน้าที่สนองตอบความต้องการของผู้รับสารค่อนข้างมาก และหากจะพิจารณาเปรียบเทียบกับถึงสื่อวิทยุและเทปเพลงแล้ว จะเห็นว่าเนื้อหาของความบันเทิงที่ออกมาในรูปแบบของ "เพลง" นั้น เป็นความบันเทิงที่นักศึกษามีความต้องการมากที่สุด

ประเภทของรายการที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับรองต่อจากรายการเพลงมี 2 ประเภท ซึ่งมีจำนวนการชมเท่า ๆ กัน นั่นคือ รายการประเภท ละคร และภาพยนตร์ (ภาพยนตร์ทุกประเภท เช่น บิ๊กซีเนมา, มินิเธียร์เตอร์, ภาพยนตร์ฆาตกรรม, ภาพยนตร์ลึกลับ สอบสวน ฯลฯ) ซึ่งทั้ง 2 ประเภทก็เป็นรายการที่เสนอเพื่อความบันเทิงอีกเช่นเดียวกัน ซึ่งเหตุผลที่นักศึกษาให้คำตอบในการชมละคร ก็คือ เพื่อคลายสมองหรือนึกสมอง (ถึงแม้ว่าละครบางเรื่องบางตอนจะเป็นเรื่องหนัก ไม่น่าถือว่าจะชมเพื่อคลายสมองได้ แต่นักศึกษาก็ยังยืนยันว่า นั่นก็คือความบันเทิง และที่ว่าคลายสมองได้ก็เพราะว่าเวลาชมละครเราจะเพลิน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราคิดในขณะนั้น เราคิดไปตามละคร คือมีสิ่งที่น่าสนใจทางความคิดให้เราติดตามไปเรื่อย ๆ เราไม่ได้ใช้สมองของเราคิดเอง) ชมเพราะสมาชิกคนอื่น ๆ ชม ชมเพราะไม่มีอะไรจะชม และชมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ จะเห็นว่าบางครั้งนักศึกษาชมละครอย่างไม่ได้ตั้งใจจะชมเอง แต่นักศึกษาก็พอใจ ไม่ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยง เป็นที่น่าสังเกตว่าการชมละครนี้ ถ้าเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ กลับจะชอบชมละครหนัก ๆ เช่น เรื่อง คดีแดง หรือเหตุเกิดที่ สน. เป็นต้น เนื่องจากตรงกับสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งนั่นคือสิ่งที่เขาต้องการและพอใจ โดยไม่สนใจกับความหนักเบาของละครนั้น ๆ สำหรับภาพยนตร์โทรทัศน์ นักศึกษาให้คำตอบว่า ชมเพื่อพัฒนาความคิดตัวเอง เพราะตัวเอกในเรื่องมักจะเป็นคนฉลาดมีไหวพริบต่องานหนักไม่ถึง และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า นอกจากนั้นลีลา ท่าทาง การแสดงของดารานักแสดงนั้น ๆ ทำให้เขาสนใจ

และต้องการติดตามชม จุดที่น่าสนใจของข้อมูลข้างต้นก็คือการที่นักศึกษาบางคนไม่ชอบชมละคร แต่ชมไปตามสมาชิกคนอื่น ๆ นั้น เป็นเพราะเหตุใดนักศึกษาจึงยอมรับความบันเทิงนี้ ทั้ง ๆ ที่ถ้าจะไม่รับก็สามารถทำได้ นั้นน่าจะแสดงให้เห็นว่า ความบันเทิงประเภทนี้มีลักษณะจูงใจให้เกิดอารมณ์ร่วมไปกับการแสดงได้ และนอกจากนั้นอาจเป็นเหตุผลที่เกี่ยวกับเรื่องจิตวิทยา ละครอาจจะสามารถสนองอะไรบางอย่างที่อยู่ภายใต้ส่วนลึกของจิตใจของคนบางคนที่เขามีอยู่ แต่ไม่รู้สึกรักตัวก็ได้ และเหตุผลสุดท้ายที่น่าสนใจอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ นักศึกษาให้เหตุผลว่า ชมละครเพราะไม่ชอบละคร ยิ่งไม่ชอบก็จะยิ่งดูว่าละครมีความน่าเกลียด (น่าเบื่อ, เกินความจริง, หรือไม่สมจริงสมจัง) อย่างไรก็ตาม ชมแล้วจะเปรียบเทียบกันระหว่างละครหลาย ๆ เรื่อง เปรียบเทียบทั้งเนื้อหา ทั้งความน่าเกลียด และความไม่ชอบ ว่าเรื่องไหนน่าจะไม่น่าชมมากกว่ากัน ซึ่งนี่ก็เป็นรูปแบบในการรับความบันเทิงอีกรูปแบบหนึ่งที่ค่อนข้างแปลก เป็นความพอใจที่เกิดขึ้นจากความไม่ต้องการหรือไม่สนใจ

ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่นักศึกษานิยมเป็นอันดับที่ 3 และรอง ๆ ลงไป คือ รายการสารคดี เป็นอันดับ 3 รองลงไปเป็นรายการปกิณกะบันเทิง รายการเกมส์โชว์ และ ภาพยนตร์โฆษณา ซึ่งจำนวนการชมเท่า ๆ กัน รายการทอล์คโชว์ และรายการกีฬา มีจำนวนการชมเท่ากัน และรายการตลกหรือภาพยนตร์ตลกกับภาพยนตร์ผี มีจำนวนการชมเท่ากัน ลดหลั่นกันไปตามลำดับ มีนักศึกษาเพียง 1 คน ที่ชอบชมหนังการ์ตูนของเด็ก ๆ อีก 1 คน ชอบชมรายการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ 1 คน ชมภาพยนตร์เรดเอ็กซ์

เป็นที่น่าสังเกตว่า เนื้อหาทางสื่อโทรทัศน์ที่ถูกสนใจไม่น้อยไปกว่ารายการประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ภาพยนตร์โฆษณา ปรากฏว่าเป็นที่นิยมชมชอบของนักศึกษาไม่น้อยทีเดียว เพราะนอกจากเขาจะได้รับความเพลิดเพลิน ได้รับความบันเทิงเพราะเทคนิคและความแปลกใหม่ของ ภาพยนตร์โฆษณาแล้ว พวกเขายังได้เก็บสารนี้และนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนได้อีกด้วย

เหตุผลในการเลือกชมรายการประเภทต่าง ๆ มีดังนี้ รายการสารคดี ชมเพราะเป็นรายการที่ให้แง่คิดและมีสาระความรู้ รายการปกิณกะบันเทิง ชมเพราะชอบพิธีกร ชอบการดำเนินรายการ เป็นรายการที่ดี มีความแปลกใหม่เสมอ มีทั้งสาระและบันเทิง รายการเกมส์โชว์ ชมเพราะชอบลุ้น ชอบความตื่นเต้น ได้ทดสอบความสามารถของตัวเองไปด้วย มีความ

รู้สึกร่วมกับรายการเหมือนกับกำลังแข่งขันอยู่เอง ชมภาพยนตร์โฆษณาเพราะน่าสนใจได้แก่มคิด
ชมเพราะเรียนสาขาการโฆษณา และชมเพราะทำงานเกี่ยวกับการโฆษณา รายการตลกชม
เพราะชอบความสนุกสนานบันเทิงมากกว่าความเป็นสาระ

การใช้สื่อโทรทัศน์ มีลักษณะคล้ายกับการใช้สื่อวิทยุและเทปเพลง คือ มีแนวโน้มว่า
ใช้ทุกวัน ยกเว้นช่วงเวลาสอบของนักศึกษา ซึ่งเขาตั้งใจจริง ๆ ที่จะหยุดการใช้สื่อโทรทัศน์
แต่ไม่หยุดใช้สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และเทปเพลง แสดงว่าสื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการ
สอบของนักศึกษามากพอสมควร อาจจะเป็นเพราะทั้งการดูหนังสือตำราและการชมโทรทัศน์ เป็น
เรื่องที่ต้องใช้เวลาและสมาธิทั้ง 2 อย่าง ดังนั้นจึงต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งก็น่าพอใจที่
นักศึกษารู้จักเลือกที่จะใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนอย่างถูกต้องเหมาะสม และได้ประโยชน์มาก
กว่าจะเสียประโยชน์ แต่ถ้าไม่ใช้ช่วงเวลาของการสอบและไม่ได้ชมโทรทัศน์ (เช่น ไฟฟ้าดับ
โทรทัศน์เสีย) วันใดจะรู้สึกหงุดหงิด แต่ก็อาจจะหาทางออกด้วยการนอนหลับบ้าง อ่านหนังสือ
พิมพ์บ้าง ขอให้ผู้อื่นช่วยอัดรายการที่ชอบไว้ให้บ้าง หรือไม่ก็จะติดตามถามข่าวคราวจากเพื่อน
เป็นการทดแทน

กล่าวโดยสรุป จากรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลข้างต้น ชี้ให้เห็นรูปแบบการ
เลือกชมรายการโทรทัศน์ว่า นักศึกษาใช้สื่อโทรทัศน์ เพื่อความบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่
เดียวกัน หากจะพิจารณาลักษณะของรายการแล้ว ก็พบว่ารายการส่วนใหญ่ที่สื่อมวลชนประเภท
โทรทัศน์เสนอให้แก่ศึกษาก็คือ รายการบันเทิงประเภท การแสดงดนตรี ละคร เกมส์
การละเล่น และภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ รายการเหล่านี้เป็นที่นิยมแพร่หลายมากแก่ผู้ชม
ทุกเพศ ทุกวัย โทรทัศน์จึงเป็นสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงสำหรับวัยรุ่นโดยเฉพาะ (บุญเลิศ
ศุภดิolk, 2531) ทั้งนี้เนื่องจากโทรทัศน์ (และอาจหมายรวมถึงวิทยุ) เป็นสื่อที่สร้าง
ความพึงพอใจให้กับผู้ชม ผู้ฟัง สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความต้องการทางด้านจิตวิทยามวลชน
เช่น การพักผ่อน การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การหนีตัวเอง ชดเชยความก้าวร้าว การสมมุติ
เป็นบุคคลต่าง ๆ ในละคร หรือภาพยนตร์ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการรวมกลุ่มในครอบครัว
เวลาชมโทรทัศน์ด้วยกัน รู้อะไรด้วยกัน แต่ปัจจุบันแนวโน้มด้านนั้นน้อยลง เพราะทุกคนในครอบครัว
มักจะมีโทรทัศน์เป็นของตัวเอง พ่อ 1 เครื่อง แม่ 1 เครื่อง ลูก 1 เครื่อง ต่างคนต่างชม

ทำให้ผู้รับสารพยายามปรับเวลาว่างให้เข้ากับรายการที่ตัวเองชอบ สร้างอุปนิสัยว่าทำธุรกิจต่าง ๆ ให้เสร็จเพื่อชมรายการบางรายการที่ชอบ ไม่ออกนอกบ้านเพราะต้องการชมรายการที่ตนสนใจ โทรทัศน์ (รวมทั้งวิทยุ) มีอิทธิพลก่อให้เกิดความตระหนักในสังคม และความรู้สึกปลอดภัยในสังคมได้ มีแนวโน้มทำให้เกิดความร่วมมือในสังคม และก่อให้เกิดความคิดอย่างเดียวกัน ทำให้คนปรับตัวให้เข้าสังคม รู้สภาพสังคมว่าสังคมเป็นอยู่อย่างไร เป็นเพื่อนที่ดี ผ่อนคลายความตึงเครียดจากปัญหาต่าง ๆ (Escapism Catalyst) จากสภาพแวดล้อมที่ยุ่ยยากสับสน และช่วยให้การดำเนินชีวิตในแต่ละวันเป็นไปได้อย่างราบรื่น เหมาะสมไม่ติดขัด (Social Lubrication) (อรนุช เลิศจรรยารักษ์)

สำหรับความบันเทิงที่นักศึกษาจะได้รับจากการชมการแสดงคอนเสิร์ตนั้น เท่าที่พิจารณาข้อมูลจากผู้วิจัยได้รับ ปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่ (เกือบทั้งหมด) ไม่ชอบไปชมการแสดงคอนเสิร์ต ณ เวทีการแสดงจริง ๆ ด้วยเหตุผลที่คล้ายคลึงกัน คือ ไม่ชอบคนมาก ทุกคนสมัครใจที่จะชมทางโทรทัศน์มากกว่า เพราะนั่นเพียงพอสำหรับพวกเขาแล้ว ทั้งยังสามารถสร้างความพอใจสบายใจได้มากกว่าการไปชมการแสดงจริง ๆ

รูปแบบของการใช้สื่อมวลชนอีกประเภทหนึ่ง คือ การชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่นักศึกษาใช้กันทุกคน ทั้ง ๆ ที่เป็นสื่อมวลชนที่ต้องจ่ายเงินทุกครั้งที่ใช้ แต่เป็นที่นิยมสำหรับนักศึกษามากกว่าการแสดงคอนเสิร์ต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบของสื่อ เนื้อหาอายุของนักศึกษา และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ทำให้นักศึกษาพอใจเลือกใช้สื่อภาพยนตร์มากกว่าการแสดงคอนเสิร์ต แต่ไม่ว่าจะเป็นการไปชมภาพยนตร์หรือไปชมการแสดงคอนเสิร์ต สังเกตเห็นว่านักศึกษาจะไปกับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่า เพื่อนและอิทธิพลของกลุ่มมีส่วนสำคัญอย่างมากในการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษา เพราะบางครั้งตัวเองไม่ได้ต้องการจะชมภาพยนตร์ แต่อยากจะไปเพราะเพื่อนไป หรือบางที่ยอมที่จะไม่เข้าเรียน เพื่อไปกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภายในกลุ่ม (ถือว่าเป็นเพื่อนกลุ่มเดียวกัน เพราะใช้สื่ออย่างเดียวกัน หรือใช้ร่วมกัน) เกิดการยอมรับกันภายในกลุ่ม ภาพยนตร์ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบชมมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ตลก รองลงไป คือ ภาพยนตร์บู๊ ภาพยนตร์ตื่นเต้นผจญภัย ภาพยนตร์ลึกลับ ภาพยนตร์รักเบา ๆ กระจุกกระจิม ภาพยนตร์แนววัยรุ่น ภาพยนตร์เพลง และภาพยนตร์สงคราม

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม นักศึกษาใช้สื่อมวลชนทุกประเภทที่เลือกศึกษาคือ สื่อนั่งหนังสือพิมพ์ วิทยุ เทปเพลง โทรทัศน์ การแสดง คอนเสิร์ต และภาพยนตร์ แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ จะให้เวลากับสื่อวิทยุมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ และรายการที่รับฟังจะเป็นรายการเพลงทุกประเภท แต่ที่รับฟังมากที่สุดคือเพลงตามสมัยนิยมในเรื่องของการรับเนื้อหาจากสื่อมวลชน โดยความเป็นจริง นักศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของรายการเท่าใดนัก แต่เน้นให้ความสำคัญที่ตัวบุคคลมากกว่า เช่น ผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการหรือศิลปิน ซึ่งจะมียุทธผลในการโน้มน้าวใจนักศึกษาได้ มากกว่าตัวเนื้อหา รายการ

ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

จากข้อมูลเกี่ยวกับทางด้านประชากรศาสตร์ สภาพสังคม-เศรษฐกิจ และลักษณะการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม สามารถสรุปได้ว่า ในเรื่องของการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ 4 ประการ ตามแนวความคิดและตามลำดับทางสังคมวิทยาสื่อสารมวลชนของ De Fleur ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อค้นหาคำตอบว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของสารและผู้รับสารไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งนั้น ทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองอันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อเป็นไปในลักษณะใด หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการศึกษาพิจารณาถึงบางสิ่งบางอย่างที่เป็นตัวแทรกซ้อนในกระบวนการระหว่างสื่อ (สื่อมวลชน) กับปฏิกิริยาการรับสาร ดังนั้นข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษาก็หมายถึงการศึกษาพิจารณาถึงสิ่งที่เป็นตัวแทรกซ้อน ซึ่งอยู่ระหว่างสื่อมวลชนกับนักศึกษา ซึ่งมีผลต่อลักษณะการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษาในการทำให้เกิดความแตกต่างหรือความเหมือนกันในการใช้สื่อมวลชน ปัจจัย 4 ประการ ดังกล่าวคือ

1. ความแตกต่างทางปัจเจกบุคคล เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งความแตกต่างนี้อาจจะเนื่องมาจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้มนุษย์มีทัศนคติ

และความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่ละคนจะสร้างรูปแบบของทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ของตัวเอง ตามสิ่งที่เขายึดถือ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะประกอบกันเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคล และโครงสร้างทางบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ต่างกัน ย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดลักษณะการใช้ สื่อมวลชนและการเรียนรู้อื่น ๆ นั่นก็คือ บุคคลแต่ละคนจะเลือกสนใจเปิดรับสื่อมวลชน และเลือกรับรู้เนื้อหาอย่างไรได้อย่างหนึ่งนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคลิกภาพส่วนตัวของแต่ละคน ในเรื่องความสนใจเปิดรับสื่อมวลชนของนักศึกษา ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็น ชัดเจนว่า ความสนใจของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปตามโครงสร้างทางบุคลิกภาพส่วนบุคคล ตามแนวความคิดทางสังคมวิทยาสื่อมวลชนของ Defleur ดังตัวอย่างเช่น นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ และนางสาวรัชดา นิลประภา มีความสนใจที่จะเปิดอ่านข่าวบันเทิงในหนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก เหตุผลที่ง่าย ๆ สั้น ๆ ก็คือ เพราะสนใจ และสำหรับรัชดามีเหตุผลเพิ่มเติมที่มากกว่านั้นคือ เพราะไฝฝืนต้องการได้เข้าไปในวงการบันเทิง นายสมศักดิ์ สุขคล้าย สนใจฟังข่าวและรายการที่มีสาระจากวิทยุมากกว่าฟังเพลง ซึ่งผิดแปลกไปจากเพื่อนคนอื่น ๆ หรือวัยรุ่นทั่ว ๆ ไป เหตุผลก็คือ เพราะทำให้เขาได้ความรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะข่าวที่เป็นความรู้ที่น่าสนใจเช่น ความรู้ทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ หรือการค้นพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ นายชัยนันท กัณฑ์ สนใจฟังรายการ Radio Bangkok (คลื่น 95.5 และ 103.5 เม็กกาเฮร์ส) ซึ่งจะเป็น รายการภาคภาษาอังกฤษและเป็นเพลงสากล โดยมีเหตุผลว่าต้องการฝึกด้านภาษาอย่างเดียว เท่านั้น นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ ไม่ชอบฟังวิทยุ แต่ชอบฟังเทปเพลงมากกว่า เพลงที่ชอบมากก็คือ เพลงลูกทุ่ง มีเหตุผลว่า เข้าใจง่ายได้ความหมายในทันที นายธงชัย นาคบุรินทร์ ชอบฟังเพลง ตามสมัยนิยมอย่างที่เรียกว่าเพลงประเภท Pop Rock โดยเฉพาะเทปเพลงของค่ายแกรมมี่ นายเดชพล มรโรจวรรณ จะชอบฟังเพลงแบบร็อคช้า ๆ หรือเพลงรุนแรงอย่างเพลงของวงคาราบาว เพราะชอบแนวดนตรี นายโฆสิต จันทรารักษ์ ไม่สนใจเปิดรับสื่อวิทยุ แต่ถ้าจะฟังวิทยุก็จะฟังเฉพาะข่าวและเพลง และจะฟังเฉพาะทำนองเพลงเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องเป็น เพลงตามสมัยนิยม ที่จะตามสมัยอยู่บ้างก็คือ จะฟังเพลงเพื่อชีวิต ด้วยเหตุผลที่ว่า เพลงเพื่อชีวิต น่าจะมีส่วนช่วยให้สังคมของคนไทยเป็นระบบขึ้นบ้าง เพราะเขามีความเห็นว่า สังคมปัจจุบันยังไม่เป็นระบบ เด็กไม่ทำตัวเป็นเด็ก และผู้ใหญ่ก็ไม่ทำตัวให้สมกับเป็นผู้ใหญ่ ตัวเขาเองใช้เพลงประเภทนี้เป็นสิ่งสร้างกำลังใจให้ตัวเอง หรือใช้เป็นแนวในการช่วยแนะนำให้กำลังใจเพื่อน ๆ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแนวความคิด ช่วยให้กระทำตัวอยู่ในกรอบของสังคมมากขึ้น ช่วยให้เป็น

คนมีเหตุผลขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติที่มีเหตุผล และทำตัวเพื่อสังคมมากยิ่งขึ้น มีนักศึกษาอีกหลายคนที่มีความสนใจใกล้เคียงกัน นายโฆสิต จันทราธิกุล คือ ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิตเช่นเดียวกัน ได้แก่ นายชูชาติ เลิศเสรี ค่อนข้างตั้งใจฟังวิทยุ เพราะเขาจะเปิดวิทยุ หลังจากเลิกชมรายการโทรทัศน์ และจะเปิดฟังไปเรื่อย ๆ ไม่เจาะจงรายการ จะฟังเฉพาะรายการเพลง ชอบฟังเพลงแบบวัยรุ่น เพลงตามสมัยนิยม แต่มักจะเป็นเพลงช้า ๆ ที่มีความหมาย ซึ่งเขาถือว่าเป็นการพักผ่อนในยามดึกไปในตัว นอกจากได้รับความเพลิดเพลินแล้ว บางรายการก็จะได้สาระความรู้ด้วย ส่วนเพลงเร็ว ๆ หนัก ๆ เช่น เพลงปลุกใจ เพลงเพื่อชีวิต เขาก็ฟังบ้างเช่นกัน แต่ชอบจะฟังพร้อมเพื่อน ๆ หลาย ๆ คน เพราะจะทำให้ได้อารมณ์คล้อยตาม ทั้งสนุกทั้งขลุ่ย และทำให้คลายเครียด ซึ่งเรียกว่า ปฏิกริยาตอบโต้รวมหมู่ หมายถึง ผลที่เกิดกับปัจเจกบุคคล แต่ทว่าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีได้เกิดจากความต้องการของตนเอง จึงนำไปสู่การแสดงออกของการกระทำร่วมกัน ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่เรียกว่า พวกมากลากไปจึงเป็นภาวะการที่ง่ายต่อการโน้มน้าวใจ เพลงจากรายการทางวิทยุนี้ นอกจากจะฟังเพลิน ๆ แล้ว ยังเป็นคู่มือในการเลือกซื้อเทปเพลงอีกด้วย นางสาวศรिताภา ปรมาริกุล และนายสมศักดิ์ สุขคล้าย ชอบชมรายการตลกและรายการประเภท Talk Show เช่นรายการเวทิวาที จากสื่อโทรทัศน์ เพราะสนใจและชอบฟังคำพูดคม ๆ นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา ชอบชมรายการกีฬา ภาพยนตร์ Big Cinema ภาพยนตร์พี ภาพยนตร์ฆาตกรรม และรายการสนทนาทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 นายจิระยุทธ์ พุ่มพวง ชอบชมรายการภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับศิลปะการต่อสู้ โดยเฉพาะคาราเต้ เพราะชอบมาก ต้องการเรียนรู้เทคนิคการป้องกันตัว รวมทั้งชมแล้วได้รับความบันเทิงเป็นที่พอใจ นายโกเมศ อัครดรร ชอบชมรายการข่าว ละคร ภาพยนตร์ Big Cinema แผ่นฟิล์มวันศุกร์และโฆษณา โดยเฉพาะข่าว จะชอบชมข่าวสด เช่น ข่าวเครื่องบินตก ที่ชอบมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ Big Cinema รายการเพลง และภาพยนตร์เอ็กซ์ ตอนหลังเที่ยงคืน สิ่งที่ได้รับก็คือ ข่าวสารความรู้และความเพลิดเพลิน นายชูชาติ เลิศเสรี นางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ และนายณัด ชัมภกิจ นักศึกษาทั้ง 3 คน ชอบชมรายการสารคดี โดยเฉพาะรายการสารคดีส่องโลก ด้วยเหตุผลที่ว่า ชมแล้วได้รับทั้งความสนุก เพลิดเพลิน ได้ทั้งความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ยังไม่เคยได้รู้ได้เห็น นางสาวมนันยา ไชยพันธ์ นายชัยนันท์ กัมทวี นายณพพร บำเน็จพันธ์ ชอบชมรายการปิกนิกบันเทิง อาทิ รายการสี่ทุ่มสแควร์ รายการจันทร์กระพริบ โดยมีเหตุผลว่าเนื้อหาสาระจะแปลก และเปลี่ยนใหม่อยู่เสมอ ๆ ไม่ซ้ำซากจำเจ ได้

รับทั้งความรู้และความสนุกสนาน ได้แนวความคิดเปรียบเทียบนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้รู้จักบุคคลสำคัญ ๆ ได้รับความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ และช่วยให้ผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดได้ นางสาวรัชดา นิลประภา นายณรงค์ สุบินมิตร นายเกียรติสกุล ชลคงคา ชอบชมรายการเกมส์โชว์ เพราะเป็นรายการที่จบในตอนเดียว ไม่ต้องคอยติดตาม ทั้งยังได้รับความตื่นเต้น สนุกสนาน ได้ติดตาม เหมือนกับได้แข่งไปกับผู้เล่นด้วย ได้ทดสอบความสามารถของตนเอง นายศุภลักษณ์ ชำนิราชกิจ เป็นคนเดียวที่สนใจชมรายการทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นรายการเกี่ยวกับวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์แปลก ๆ ใหม่ ๆ แม้จะเป็นรายการหนักที่เกี่ยวกับความรู้ แต่เขาก็ชอบ ชมแล้วได้รับความสนุก และเพลิดเพลิน ความสนใจในรายการเกมส์โชว์นี้ มีนักศึกษาที่มีความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามคือ นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ วุฒิชัยไม่ชอบไม่สนใจรายการเกมส์โชว์เลย โดยให้เหตุผลว่า รายการประเภทนี้มีมากเกินไป นอกจากนั้น จริง ๆ แล้วรายการประเภทนี้คนเล่นเกมจะสนุกกว่าคนชมรายการ สำหรับทัศนะหรือความสนใจเกี่ยวกับการชมการแสดงคอนเสิร์ตนั้น นักศึกษาแต่ละคนก็จะมีความต้องการที่แตกต่างกันไป ดังนั้น นักศึกษาบางคนที่มีความต้องการจะชมการแสดงคอนเสิร์ต มักจะสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ ให้กับตัวเอง เช่น นายโกเมศ อัครดารา จะไปชมการแสดงคอนเสิร์ตต่อเมื่อเป็นการแสดงของศิลปินนักร้องที่ชอบเท่านั้น และจะดูรายการแสดงที่ต้องเสียค่าบัตรเข้าชม สิ่งที่ได้ก็คือความมัน และในขณะที่ชมรายการอยู่ จะเกิดพฤติกรรมร่วมเช่น ลุกขึ้นเต้นเหมือนกับคนอื่น ๆ ลุกขึ้นร้องเพลง และที่เป็นผลพลอยได้ก็คือ มักจะได้เพื่อนใหม่เพิ่มขึ้น นายชัยนันท กัมเทวี นางสาวรัชดา นิลประภา และนางสาวมณีนยา ไชยพันธ์ จะชมการแสดงคอนเสิร์ตแต่เฉพาะที่เป็นการแสดงของศิลปินชาวต่างประเทศเท่านั้น โดยให้เหตุผลว่าเป็นการแสดงที่หาชมได้ยาก ไม่ได้ชมกันบ่อยนัก ผู้ที่เข้าชมก็มีระดับสูง ระดับอายุเฉลี่ยก็มากกว่า ประมาณ 24-25 ปีขึ้นไป ค่าบัตรเข้าชมก็มีราคาสูง ประมาณ 600-1000 บาทขึ้นไป ซึ่งเงื่อนไขประการหลังนี้กลับตรงกันข้ามกับบางคนที่มีศรัทธาจะไปชมการแสดงคอนเสิร์ต แต่จะต้องเป็น "ฟรีคอนเสิร์ต" คือ ชมแบบไม่เสียเงิน เช่น นายธงชัย นาคบุรินทร์ ไม่ใช่เป็นเพราะเขาไม่มีเงิน หรือไม่อยากจ่ายเงิน แต่เขาให้เหตุผลว่า ถ้าดูคอนเสิร์ตแบบเสียเงินค่าดูนั้นจะต้องดูอย่างรีบร้อน ซึ่งดูแล้วไม่เกิดความมัน ไม่สนุก แต่ถ้าเป็นการแสดงคอนเสิร์ตที่ไม่ต้องเสียเงินค่าดูอย่างเช่น คอนเสิร์ตที่จัดกลางท้องสนามหลวง หรือตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น จะให้ความรู้สึกที่ดีกว่า มีความมันหรือสนุกสนานมากกว่า เพราะไม่ต้องดูอย่างรีบร้อน สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่าง

เต็มที่ เวลาไปดูมักจะไปด้วยเพื่อน ๆ 6-10 คน ขณะดูก็จะตบมือ ร้องเพลง และมีอารมณ์สนุกสนานร่วมไปกับศิลปินด้วยทุกครั้ง นอกจากครั้งไหนที่มีเรื่องราวเกิดการทะเลาะวิวาท หรือตีกัน แต่ตรงซี่ยก็กล่าวว่าจริง ๆ แล้วคนที่ดูคอนเสิร์ตนั้น จะเป็นกลุ่มเด็กวัยรุ่นระดับมัธยมหรือระดับปวช. มากกว่าที่จะเป็นคนรุ่นเดียวกับเขา เขาได้ให้ความเห็นและข้อสังเกตที่ได้พบเห็นมาเพิ่มเติมว่า พฤติกรรมในการดูคอนเสิร์ตของเด็กระดับมัธยมกับเด็กระดับมหาวิทยาลัยนั้นจะผิดกัน การแสดงออกของเด็กระดับมหาวิทยาลัยจะค่อนข้างเรียบร้อย ดูมีความรับผิดชอบมากกว่าเด็กระดับมัธยม แต่ความเห็นในเรื่องของการชมแสดงคอนเสิร์ตในมหาวิทยาลัยของธงชัย ตรงกันข้ามกับนายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ ซึ่ง วุฒิชัยกล่าวว่า ชมการแสดงคอนเสิร์ตในมหาวิทยาลัยไม่ได้รับความสนุกสนานเต็มที่เท่าใดนัก เพราะถูกจำกัดด้วยเรื่องของระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทำให้แสดงออกไม่ได้เต็มที่ แต่ถึงอย่างไรก็คิดว่ายังสนุกกว่าฟังจากเทปเพลง เวลาชมคอนเสิร์ตเขาจะดูลึกไปถึงเรื่องการจัดเวที เทคนิคต่าง ๆ การจัดฉากและระบบเสียง เพราะมีความสนใจในเรื่องเหล่านี้เป็นพิเศษ และเพื่อจะนำมาใช้บ้างในการจัดฉาก หรือจัดละครของคณะหรือของชมรม ความสนใจในการชมภาพยนตร์ นางสาวมณีนยา ไชยพันธ์ นางสาวรัชดา นิลประภา นายอภิรักษ์ ฤาชัยสา และ นายณัฐ ชัมภกิจ มีความสนใจตรงกัน คือชอบชมภาพยนตร์ตลก เพียงเหตุผลคือ ได้รับความสนุก เพลิดเพลิน ไม่ต้องจริงจังกับเนื้อหาสาระคลายความเครียด และเป็นการพักผ่อนสมอง นักศึกษาบางคนที่มีความชอบที่ค่อนข้างแหวกแนวกว่าเพื่อน ๆ เช่น นายเดชพล มรโรจวรรณ ชอบดูภาพยนตร์สงคราม โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่เคยมีชื่อเสียงมาก่อนหรือภาพยนตร์ที่ลงทุนมาก ๆ ภาพยนตร์สงครามบางครั้งดูน่ากลัว แต่เดชพลถือว่าเป็นการได้ปลดปล่อย และได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้ใช้ความคิดติดตาม หรือนายนพพร บำเน็จพันธ์ เขาชอบดูภาพยนตร์อะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับเครื่องบิน เพราะเขาชอบเครื่องบิน เป็นชีวิตจิตใจ นอกจากนั้นก็จะเป็นภาพยนตร์ประเภทตลกขบขัน และภาพยนตร์สงคราม เขาชอบดูกลยุทธ์ในการทำสงคราม และชอบเห็นเครื่องบินที่มีแนวความคิดแปลกไปกว่านั้นอีกก็คือ นายกริณ สุตทางธรรม ซึ่งชอบดูภาพยนตร์ฝรั่งทุกประเภท ชอบภาพยนตร์ที่มีการลงทุนถ่ายทำมาก ๆ เนื้อเรื่องยังไม่ใช่เรื่องสำคัญนัก จะพิจารณาว่าเป็นภาพยนตร์ของบริษัทอะไร ใครเป็นเจ้าของผู้อำนวยการสร้าง ใครแสดง พิจารณาการส่งเสริมการขาย ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะได้จากร้านจำหน่ายเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์เรื่องใดชอบมาก ๆ เขายอมรับว่าถึงกับเคยหนีเรียนไปดู สิ่งที่ได้ก็คือได้ข้อคิดต่าง ๆ ภาพยนตร์บางเรื่องสอนเรื่องการดำเนินชีวิต ได้นำมา

เป็นแนวทางในการใช้ชีวิตตัวเอง นายธงชัย นาคบุรินทร์ ชอบภาพยนตร์ประเภทบู๊ ต่อสู้ ดูเด็ด เขามีหลักหรือวิธีในการเลือกดูภาพยนตร์ในแบบของเขา คือ ถ้าเขาสนใจภาพยนตร์เรื่องใด เขาจะอ่านหรือหาข้อมูลของภาพยนตร์เรื่องนั้น จากในหนังสือเสียก่อน เพื่อต้องการรู้เบื้องหลังการถ่ายทำ เทคนิคต่าง ๆ แนวการถ่ายทำ บทภาพยนตร์ มุมกล้อง ฯลฯ เมื่ออ่านแล้วถ้าชอบจึงจะไปชมภาพยนตร์เรื่องนั้น เพื่อจะไปดูหรือพิสูจน์ให้เห็นจริงว่าจะ เป็นจริงดังที่อ่านในหนังสือหรือไม่ และเป็น การเพิ่มความสนุกสนานให้มากยิ่งขึ้น ถ้าได้อ่านข้อมูลต่าง ๆ มาบ้างแล้ว สิ่งที่ได้รับจากการดูภาพยนตร์ของเขา นอกจากความสนุกสนานตามที่ต้องการแล้ว เขายังจดจำแนวความคิด ข้อความหรือเกร็ดต่าง ๆ มาใช้ในการเขียนบทภาพยนตร์ส่งอาจารย์ ซึ่งภาพยนตร์ที่เขาใช้เป็นแนวทาง หรือจำอย่างมาใช้มากที่สุดคือภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ตลก เช่นเดียวกับ นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ และ นายโกเมศ อัครดารา ที่ชอบดูภาพยนตร์ที่มีเทคนิคมาก ๆ นอกจากจะได้รับความสนุกสนานตื่นเต้นแล้ว ยังได้นำบางส่วนมาใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวัน ส่วนการเลือกเนื้อหาที่จะสร้างความพอใจ และความบันเทิงของแต่ละคนนั้น จากข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้ พบว่าส่วนหนึ่งของการเลือกเนื้อหานั้นขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน ตัวอย่างที่ยืนยันในคำตอบนี้ เช่น กรณีของ นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา ได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า เมื่อเขาอ่านหนังสือพิมพ์ เขาจะเปิดอ่านหน้าการเมือง เป็นอันดับแรก สาเหตุเพราะมารดาของเขาเป็นนักการเมืองอีกตัวอย่างหนึ่งคือ กรณีของ นางสาวรัชดา นิลประภา ซึ่งเป็นนักศึกษาเพียงคนเดียวในกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ (The Nation และ Bangkok Post) เหตุผลก็คือเนื่องจากมารดาของเธอทำงานอยู่ในบ้านของชาวต่างประเทศ ทำให้รัชดา มีโอกาสได้ใกล้ชิดและใช้ภาษาอังกฤษกับนายฝรั่งของมารดา อีกเหตุผลหนึ่งก็เป็นเพราะรัชดาเองเรียนอยู่ในภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งเธอมักจะได้รับการติดต่อจากโรงแรมต่าง ๆ โดยผ่านทางภาควิชาฯ ให้ไปช่วยงานตามโรงแรมใหญ่ ๆ ในช่วงที่ว่างจากการเรียนอยู่เป็นประจำ ทำให้มีโอกาสได้พบปะสนทนากับชาวต่างประเทศ ความมีโอกาสได้ใช้ภาษาต่างประเทศอยู่เป็นประจำ ทำให้รัชดาได้เปรียบเพื่อนคนอื่น ๆ ในด้านภาษา จึงมีความสนใจและสามารถอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษได้ในขณะเดียวกันเธอก็ได้นำสิ่งที่ได้รับจากสื่อหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษกลับไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และการทำงานของเธอ จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สภาพสังคม สภาพแวดล้อม และสภาพครอบครัวของแต่ละบุคคลมีส่วนเป็นปัจจัยในการกำหนดการเลือกใช้สื่อมวลชน และ การเลือกเนื้อหาจากสื่อมวลชน

2. **การจัดประเภททางสังคม** การจัดประเภททางสังคม คือ การนำเอาลักษณะพื้นฐานบางประการของแต่ละคนที่เหมือนกัน มาจัดแบ่งแยกบุคคลเข้าไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน ได้แก่ เรื่องของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ฯลฯ การจัดประเภททางสังคม ทำให้สามารถคาดคะเนพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้ว่า บุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ย่อมจะรับเนื้อหาของการสื่อสารมวลชนคล้ายคลึงกันไม่มากนักน้อย จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า ในเรื่องของการจัดประเภททางสังคมได้เข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดลักษณะการใช้สื่อมวลชนด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น นักศึกษากลุ่มที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 จะมีลักษณะการใช้สื่อมวลชนเพียงเพื่อความสนุกสนานอย่างเดียว แต่ถ้าเป็นกลุ่มที่อยู่ชั้นปีที่สูง ๆ ก็ จะรู้จักเลือกใช้และดึงประโยชน์จากสื่อมวลชนมาใช้มากขึ้น มุ่งให้ความสนใจในเรื่องการเรียนค่อนข้างมากกว่าความบันเทิง จะไม่ผูกพันอยู่กับสื่อประเภทใด ๆ บางครั้งจะเปิดรับสื่อน้อยมาก บางครั้งเปิดสื่อไว้แต่ตัวเองไม่ได้รับรู้ เพียงมีสื่อเป็นเพื่อนเท่านั้น หรือถ้าเปิดรับสื่อก็จะรับเฉพาะสารที่มีเนื้อหาสาระเอื้อต่อการเรียนการสอนเท่านั้น แต่นักศึกษากลุ่มที่อยู่ชั้นปีต่ำกว่า จะใช้เวลาไปกับสื่อมวลชนมากกว่าตำราเรียน หรือนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จะมีความสนใจเปิดรับสื่ออย่างตั้งใจมากกว่านักศึกษาคณะอื่น ๆ เพราะพวกเขาคิดว่า มันเป็นความจำเป็นของคน ที่มุ่งศึกษาทางด้านนี้ที่จะต้องผูกพันใกล้ชิดกับสื่อมวลชนมากเป็นพิเศษ พวกเขาจะใช้สื่ออย่างตั้งใจอย่างมีวัตถุประสงค์ และเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ แต่ถ้าเป็นนักศึกษาคณะอื่น ๆ ก็จะมองว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ หรือฟังวิทยุ เป็นเพียงกิจวัตรอย่างหนึ่งของคนเท่านั้น จะไม่หวังประโยชน์ใด ๆ จากการใช้สื่อ จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ว่าเป็นข้อสนับสนุนที่แสดงให้เห็นว่า การเลือกรับสื่อ และรับรู้ในเนื้อหาใด ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันในลักษณะของกลุ่มสังคม และผลที่เกิดขึ้นก็จะแตกต่างกันไปด้วย

3. **ความสัมพันธ์ทางสังคม** แนวความคิดในเรื่องความสัมพันธ์ทางบุคคลนี้ เชื่อว่า คนที่อยู่ในกลุ่มสังคมประเภทเดียวกันมักจะมีพฤติกรรมในการใช้สื่อมวลชนและการรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างและประสานความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มและเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม สำหรับกลุ่มสังคมของนักศึกษาก็คือ กลุ่มเพื่อนซึ่งมีอิทธิพลซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านความคิดและการกระทำ ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มสังคมแต่ละกลุ่มย่อมมีอิทธิพลต่อ

ความคิดเห็นและการยอมรับของบุคคลภายในกลุ่ม ดังตัวอย่างข้อมูลที่นักศึกษาได้ให้แก่ผู้วิจัยในเรื่องของการใช้สื่อและการรับเนื้อหาจากสื่อมวลชน เช่น เขาต้องชมรายการโทรทัศน์ รายการเดียวกับที่เพื่อน ๆ ในกลุ่มชม เพื่อจะได้นำกลับมาคุยกันในวันรุ่งขึ้น และต้องคุยกับเพื่อนในกลุ่มได้รู้เรื่องด้วย หรือบางคนจำเป็นต้องหนีเรียนเพื่อไปชมภาพยนตร์กับเพื่อน จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะการใช้สื่อมวลชนและการเลือกรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนนั้น เป็นไปตามลักษณะของกลุ่มสังคมของแต่ละบุคคลด้วย ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้ นายธงชัย นาคบุรินทร์ ชอบฟังรายการ Hot Wave (คลื่น 91.5 เม็กกาเฮร์ส) เพราะเป็นรายการเพลงที่มีสาระสอดแทรกอยู่ด้วย บางครั้งให้ผู้ฟังที่บ้านได้ร่วมเล่นเกมสนุก ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบรายการที่เขาชอบ และเมื่อไปเรียนหนังสือในวันรุ่งขึ้น ก็จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจและวิจารณ์กันในวงสนทนากับเพื่อน ๆ หรือถ้าไปชมการแสดงคอนเสิร์ต เขาก็ชอบที่จะไปกับเพื่อน ๆ 6-10 คน ขณะชมรายการก็จะตบมือร้องเพลงและมีอารมณ์สนุกสนานร่วมกับศิลปินและเพื่อน ๆ ด้วยทุกครั้ง นายชูชาติ เลิศเสรี ชอบที่จะฟังเพลงเพื่อชีวิตพร้อม ๆ กับเพื่อน ๆ หลาย ๆ คน เพราะทำให้ได้อารมณ์คล้อยตาม และเกิดความสนุก

4. **บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม** บัณฑิตในข้อนี้หมายความว่า คนที่อยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกัน เช่น นักศึกษาในสถาบันเดียวกัน หรือนักศึกษาคณะเดียวกัน มักจะมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อถือ อย่างเดียวกัน มักจะยึดถือวัฒนธรรมชนิดเดียวกัน และปฏิบัติตามอย่างต่อ ๆ กัน ไป นั่นก็คือนักศึกษาที่เรียนอยู่ในคณะเดียวกัน ก็จะมีการใช้สื่อมวลชนและการเลือกรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนที่คล้ายคลึงกัน วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อมวลชนก็จะเหมือนกัน รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ ก็จะเป็นไปในทางเดียวกัน เช่น นักศึกษาคณะนิติศาสตร์หรือนิติศาสตร์ ก็จะมีบรรทัดฐานในการใช้สื่อมวลชนไปตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่เรียน ยกตัวอย่าง นายโฆสิต จันทราธิกุล นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ชอบอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ด้วยเหตุผลที่ไม่เพียงแต่ต้องการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองเท่านั้น แต่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนด้วย เขาชอบอ่านคอลัมน์วิจารณ์สังคมและการเมือง เพราะคอลัมน์ดังกล่าวได้ช่วยพัฒนาแนวความคิดให้แง่คิดหลาย ๆ อย่าง ก่อให้เกิดแนวความคิดเปรียบเทียบระหว่างบทวิจารณ์กับความเป็นจริง และบางครั้งเมื่อเขาอ่านข่าวการเมือง เขาจะคิดตั้งรูปคดีไว้เอง แล้วพิจารณาเปรียบเทียบกับรูปคดีที่เกิดขึ้นจริง จะเห็นว่า การเลือกอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐและการเลือกเนื้อหาข่าวการเมือง

นั้นมาจากความเป็นนักนิคศาสตร์ของเขา เพราะมีข้อสังเกตว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนนิคศาสตร์ จะไม่มีใครอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐ นอกจากนี้หากพิจารณาต่อไปอีกก็จะทราบว่า การเรียนนิคศาสตร์ของเขาไม่ได้มีผลเฉพาะการเลือกซื้อหนังสือพิมพ์เท่านั้น แม้จะเป็นสื่อมวลชนประเภทอื่น เช่น สื่อโทรทัศน์ ลักษณะการใช้ก็ไม่แตกต่างกัน เพราะเขาชอบชมละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับสายวิชาชีพที่เรียน คือ เรื่อง "คดีแดง" และเรื่อง "เหตุเกิดที่ สน." ถึงแม้ว่าละครเหล่านี้จะมีบางตอนที่เนื้อเรื่องหนัก แต่เขาก็จะชอบชม ด้วยเขาคิดว่าถึงอย่างไรก็เป็นการผ่อนคลายและพักผ่อน เพราะการชมละครโทรทัศน์นั้น เหมือนกับไม่ได้ต้องใช้ความคิดของตัวเองเลย ความรู้สึกและอารมณ์ทุกขณะเกิดเพราะความคล้อยตามไปตามอารมณ์ในละคร ซึ่งทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ได้แนวความคิดและได้คำตอบในบางสิ่งบางอย่างที่ตัวเองตอบไม่ได้ แต่ในละครสามารถให้คำตอบได้ ได้รู้จักวิธีการสื่อสารความคิดของตัวเองไปสู่ผู้อื่น เช่น การรู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมที่ควร เพื่อรักษาหัวใจผู้อื่น เช่นเดียวกับที่ วัฒนา พุทธางกูรานนท์ (2528) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะการเฝ้าชมวิทยุโทรทัศน์ของคนส่วนใหญ่จะชมโดยไม่ต้องระมัดระวังอะไรมาก คือ ทั้งสมองและจิตใจพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์อย่างเต็มที่ ไม่ได้เฝ้าสังเกตว่าอะไรผิด อะไรถูก เมื่อนั่งอยู่หน้าจอโทรทัศน์ย่อมพร้อมที่จะพักผ่อนเพื่อหนีปัญหาอันล้นหลามวุ่นวายในชีวิตประจำวัน บางคนชมวิทยุโทรทัศน์เพื่อความบันเทิง เพื่อความรู้ หรือเพื่อฆ่าเวลา เพื่อความพอใจและเพื่อติดตามวิวัฒนาการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก เผอิญละครที่เขาชอบดูนั้น ส่วนใหญ่เป็นละครที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขาเรียน เขาจึงได้ประโยชน์อย่างมาก และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้มาก เช่น นำเนื้อเรื่องในละครไปปรับเข้ากับหลักกฎหมาย นำเรื่องของหลักจิตวิทยาไปใช้ นำหลักของการจูงใจไปใช้ปฏิบัติกับเพื่อน ๆ อีกตัวอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุผลสนับสนุนว่าแวดวงวิชาชีพมีส่วนในการกำหนดการเลือกใช้สื่อมวลชน คือ ตัวอย่างของนายจิรพันธ์ กาญจนวิระ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาคอมพิวเตอร์ จิรพันธ์ จะเลือกอ่านข่าวต่างประเทศจากหนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก โดยมีเหตุผลว่า ทำให้เขาได้รู้เรื่องราวของโลกภายนอก และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมากในการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ นายไชยรัฐ น้อยใจรักษ์ นายกริษณุ สุดทางธรรม นายธงชัย นาคบุรินทร์ นักศึกษาทั้ง 3 คน มีความสนใจและความต้องการที่คล้ายกันคือ ชอบชมภาพยนตร์โฆษณา โดยให้เหตุผลว่า ได้แง่คิด ได้ฝึกการพัฒนาความคิดของตัวเอง ได้รู้จักสินค้าตัวใหม่ และที่สำคัญคือได้นำเทคนิคต่าง ๆ ความรู้ แนวความคิด ของงานโฆษณามาใช้ในการเรียนและการทำงาน โดยเฉพาะนายกริษณุ

สุดทางธรรม ซึ่งทำงานอยู่ในบริษัทตัวแทนโฆษณาด้วยและเรียนหนังสือไปด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่า นักศึกษาทั้ง 3 คนนี้ เป็นนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณา ดังนั้นความสนใจและความต้องการของทั้ง 3 คน จึงมาตรงกันได้อย่างสมเหตุสมผลเช่นเดียวกับนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ หรือคณะบริหารธุรกิจ นอกจากนี้สถานภาพทางสังคมก็มีส่วนในการกำหนดบรรทัดฐานในการใช้สื่อมวลชนและการเลือกรับเนื้อหาจากสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน เช่น นักศึกษาที่เป็นประธานชมรมฟุตบอลก็จำเป็นต้องเปิดรับเนื้อหาข่าวสารที่เกี่ยวกับกีฬา โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอล คำตอบและคำอธิบายในเรื่องนี้อาจพิจารณาได้จากตัวอย่างข้อมูลของนักศึกษาดังนี้

นายเนพร บำเน็จพันธ์ จะอ่านหน้าข่าวกีฬาเป็นอันดับแรก เพราะชอบกีฬาเป็นชีวิตจิตใจ โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอล เพราะเขาเองเป็นประธานชมรมฟุตบอล ต้องการรู้ว่าจะมีการแข่งขันอะไร ที่ไหนบ้าง แล้วจะตามไปชมและติดตามผลการแข่งขันกีฬาที่เขาสนใจ นับว่าเป็นผลต่อเนื่องจากสื่อมวลชนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาหลังจากการใช้สื่อ คือ อ่านแล้วติดตามไปชมและติดตามผล นางสาวมนันยา ไชยพันธ์ จะอ่านข่าวหน้า 13 (หน้าผู้หญิง) ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นอันดับแรก ด้วยเหตุผลว่าชอบอ่านข่าวสังคมของคนในระดับสูง (High Society) และสนุกที่ได้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ของเขา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเธอเป็นคนทันสมัย สวย ทำงานมีรายได้ของตัวเอง อยู่ในวงธุรกิจ มีโอกาสในการเลียนแบบพฤติกรรมของคนในสังคมดังกล่าว มีอำนาจในการจับจ่ายตามความต้องการและเป็นคนชอบกิจกรรม นายเกียรติสกุล ชลคงคา ชอบฟังรายการดนตรีไทย เพราะเป็นประธานชมรมพุทธศาสตร์และวัฒนธรรม และเป็นนักดนตรีประจำวงดนตรีไทยของมหาวิทยาลัย และเพราะความมีใจรักในศิลปะดนตรีไทยด้วย

กล่าวโดยสรุป จากปัจจัยทั้ง 4 ประการข้างต้น ปัจจัยที่มีความสำคัญในการกำหนดการใช้สื่อมวลชน และการเลือกรับเนื้อหาจากสื่อมวลชน ได้แก่ เรื่องของความแตกต่างทางปัจเจกบุคคล ซึ่งความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับ ลักษณะทางสังคม-เศรษฐกิจ (Socio-Economic) ความพอใจและความต้องการรวมทั้งบริบททางสังคมของแต่ละบุคคล

ความสำคัญของสื่อมวลชนและประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อมวลชน

ในหัวข้อนี้จะแยกอธิบายและวิเคราะห์ทีละส่วน คือ ส่วนของความสำคัญของสื่อมวลชน และส่วนของประโยชน์และความพึงพอใจที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อมวลชนดังนี้

- ความสำคัญของสื่อมวลชน สื่อมวลชนซึ่งโดยปกติถูกมองว่าเป็นสื่อกลางที่ทำหน้าที่ในการให้ข่าวสารความรู้ แต่ในขณะเดียวกันสื่อมวลชนก็ได้ทำหน้าที่ในการให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินกับผู้ใช้ด้วย ตามหลักทฤษฎีการเล่น ความสนุกสนานของสื่อมวลชน ของ Stephenson การใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงเป็นการได้ประโยชน์หรือตอบสนองจิตวิทยาที่มีค่าอย่างยิ่ง เพราะในการดำรงชีวิตของคนนั้น แบ่งได้เป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นชีวิตในการทำงาน ซึ่งจะสร้างความตึงเครียดให้แก่ชีวิต รวมทั้งความกดดันทางสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งมีส่วนช่วยเพิ่มความเครียดให้กับชีวิตมากยิ่งขึ้น ทำให้คนจำเป็นต้องมีชีวิตในอีกส่วนหนึ่ง คือ ส่วนของการเล่น การสนุกสนาน ความบันเทิงเรไรใจ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความตึงเครียด และเป็นการสร้างสมดุลย์ให้แก่ชีวิต ชีวิตจึงจะดำรงอยู่ได้ในสังคมปัจจุบัน คนเราไม่ชอบและมักจะเบื่อหน่ายการทำงานที่จริงจัง แต่ชอบเล่นเพื่อสนุกสนานและชอบที่จะรับความบันเทิง ความเพลิดเพลิน เพื่อช่วยให้ความยุ่งยากต่าง ๆ ในชีวิตผ่อนคลายลง ดังนั้นในเรื่องของการใช้สื่อมวลชน และการเลือกสรรเนื้อหาของคนเรานั้น จึงมักโน้มเอียงไปทางเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนานมากกว่าจะเป็นเรื่องทางการ ซึ่งการเลือกสรรเนื้อหาเพื่อความบันเทิงนี้เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมของคนอย่างหนึ่ง ที่สนองตอบความต้องการบางอย่างของคน ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Sigmund Freud กล่าวว่าสาเหตุของความตึงเครียดนี้มาจากแรงกระตุ้นหรือความต้องการภายในจิตใจเป็นสำคัญ ที่ต้องการจะหาทางปลดปล่อยและชดเชยบางสิ่งบางอย่าง ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้กล่าวถึงเรื่อง ระบบ Id ระบบ Ego และ ระบบ Super-Ego อันเป็นส่วนประกอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพของคนว่า ระบบ Id มีหน้าที่ปลดปล่อยความเครียดทางใจออกไปจนถึงระดับที่ร่างกายสะดวกละเลยและพึงพอใจ โดยมีระบบ Ego ทำหน้าที่เลือกวิธีการสนองความต้องการและจิตใจ ซึ่งวิธีการที่เลือกนั้นจะเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับระบบ Super Ego ซึ่งระบบ Super Ego นี้เกิดจากระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และผู้ที่ยึความรูสึกผิดชอบชั่วดีให้แก่เรา ก็คือ บิดามารดา ครู อาจารย์ เพื่อนและสังคม

จากสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน นักศึกษาจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา อาจจะเป็นเรื่องสภาพการจราจร สภาพดินฟ้าอากาศ การเรียน การสอบ การเข้าสังคม และอื่น ๆ ทำให้เกิดความเครียดขึ้นในจิตใจ ซึ่งจำเป็นจะต้องหาวิธีการผ่อนคลาย และนั่นคือ ระบบโครงสร้างบุคลิกภาพของ فروยด์ คือ Id Ego และ Super-Ego ก็พร้อมที่จะทำงานเพื่อผ่อนคลายความเครียดและสร้างความสมดุลให้แก่ชีวิต วิธีหนึ่งในการผ่อนคลายความเครียด ก็คือ การเปิดรับสื่อมวลชน โดยเฉพาะการเปิดรับเนื้อหาที่สร้างความพอใจและความบันเทิง นั่นจึงเป็นคำตอบว่าเพราะเหตุใด บางครั้งเมื่อนักศึกษากลับเข้าบ้านหรือห้องส่วนตัวจะต้องเปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ทันที และในช่วงเวลานั้นสื่อมวลชนก็ได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องด้วยในการช่วยผ่อนคลายความเครียดจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องของความสอดคล้องกันทางจิตวิทยาอย่างไม่ต้องใจ - ซึ่งจะเห็นว่าสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่สนองตอบความต้องการในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี คือ ทำหน้าที่ในการให้ความบันเทิงเป็นหลัก นับเป็นความสำคัญของสื่อมวลชนในแง่ของความต้องการที่จะมีส่วนร่วมกันทั้งสื่อมวลชน และผู้รับสาร นอกจากนี้จากการวิจัยพบว่าสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุมแล้ว สื่อมวลชนมีความสำคัญต่อนักศึกษาอยู่หลายประการนอกเหนือจากการให้ความบันเทิง ซึ่งสรุปความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีต่อนักศึกษาได้ดังนี้ คือ

1. ให้ความบันเทิง หน้าที่ในการให้ความบันเทิงของสื่อมวลชนเป็นบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความพึงพอใจสนองตอบต่อผู้รับสาร ด้วยการให้ความสนุกสนานรื่นเริงบันเทิงใจ ให้ความเพลิดเพลิน การหลีกเลี่ยงหนีเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ การปลดปล่อยอารมณ์ และการกระตุ้นเร้าทางเพศ อย่างเช่นที่นางสาวศรีตาภา ปรมาริกกุล ได้กล่าวว่า เธอใช้สื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อสร้างความบันเทิงและความพอใจให้แก่ตัวเองทั้งสิ้น แม้กระทั่งการอ่านหนังสือพิมพ์ก็ถือว่าเป็นการสร้างความพอใจให้แก่เธอได้เท่า ๆ กับการฟังเพลงหรือชมโทรทัศน์ และยังได้ความรู้เพิ่มเติมอีกด้วย สิ่งที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนทุกประเภท คือ ความบันเทิงและความรู้ แต่เธอชอบที่จะรับส่วนที่เป็นความบันเทิงมากกว่า นางสาวรัชดา นิลประภา จะใช้สื่อมวลชนทุกประเภทเพื่อสร้างความบันเทิงและความรู้ให้แก่ตัวเอง และเธอก็ได้รับความบันเทิงและความรู้สมตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ชมโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือคอนเสิร์ต เธอได้รับความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ความบันเทิง ความพอ

ใจและสบายใจ นายณัด ชัมภกิจ ได้รับความบันเทิงจากวิทยุ เทปเพลง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สำหรับนายณัด ความบันเทิงเปรียบเหมือนยาเสพติด เพราะหากวันใดไม่ได้ฟังเพลงจะรู้สึก หงุดหงิด นายไชยรัฐ น้อยใจรักษ์ ได้สรุปให้ผู้วิจัยฟังว่า ทุกอย่างที่เขาได้รับจากสื่อมวลชน เขาถือว่าเป็นความบันเทิง สำหรับเขาทั้งสิ้น เพราะนิยามของคำว่า "ความบันเทิง" ของเขาก็คืออะไรก็ตามที่ทำให้สบายใจ สนุกและเพลิดเพลิน และนางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ กล่าวว่า สื่อต่าง ๆ ที่เธอใช้ตอบสนองความต้องการของตัวเองนั้น เธอบอกว่าไม่ได้หวังอะไรมากไปกว่าความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และหาความบันเทิงให้ตัวเอง เพราะ "ความบันเทิง" ในนิยามของเธอ หมายถึง สิ่งที่เป็นความสนุก รับแล้วไม่ต้องคิดอะไรมาก ไม่ต้องกังวล และคลายความเครียด ในความคิดของเธอ ละครเศร้า ละครชีวิต และภาพยนตร์ผี ไม่ใช่ความบันเทิง ชมแล้วไม่สนุก กลับทำให้เครียดมากขึ้น เพราะฉะนั้นเธอจะเลี่ยงไม่ยอมชมละครชีวิต เศร้า ๆ และภาพยนตร์ผี

2. ให้ความเป็นเพื่อน บางครั้งสื่อมวลชนถูกใช้โดยมิได้มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน เพียงแต่ใช้เพราะความเคยชิน หรือเพราะเกิดความเหงา และต้องการอะไรบางอย่างมาช่วยคลายความเหงา ซึ่งเมื่อนั้นสื่อมวลชนก็ได้ทำบทบาทหน้าที่ของความ เป็นเพื่อนได้เป็นอย่างดี ดังข้อมูลตัวอย่างต่อไปนี้ นายอภิรักษ์ ภาไชยสา บอกว่า สิ่งที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชน คือ ได้ความรู้ ความบันเทิง ความสนุก และได้เพื่อนแก้เหงา เพราะเมื่อเขากลับเข้าบ้าน เขาจะเปิดโทรทัศน์ทันทีทุกวัน นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ ชอบฟังเพลงตอนเย็น ๆ หลังจากเลิกเรียนแล้ว เพราะเป็นช่วงที่ว่าง เขาจะเหงาและต้องการเพื่อน หรือบางครั้งเมื่อเกิดมีปัญหา ถ้าได้ฟังเพลงจะช่วยให้สภาพจิตใจดีขึ้น และถ้าวันไหนไม่สามารถจะฟังเพลงได้ (เพราะวิทยุเสีย หรือไฟดับ) จะรู้สึกเจียบ และหงุดหงิด นายณรงค์ สุบินมิตร จะค่อนข้างติดสื่อวิทยุ เพราะจะฟังอยู่เกือบตลอดเวลาทุกวัน ไม่ว่าจะขณะอ่านหนังสือ นั่งเฉย ๆ หรือเมื่อเวลานอนไม่หลับ จะใช้สื่อวิทยุเป็นเพื่อน บางครั้งจะเปิดทิ้งไว้ทั้งคืน แม้ว่าตัวเองจะหลับไปแล้ว ก็จะเปิดไว้ถึงเช้า โดยถือโอกาสใช้วิทยุแทนนาฬิกาปลุกไปในตัว จะเห็นว่า เขาจะหลับได้เพราะวิทยุ และตื่นเพราะเสียงวิทยุเช่นกัน เช่นเดียวกับนายชัยนันท์ กัณทวิ ที่ชอบฟังเทปเพลงก่อนนอน หรือถ้าเขานอนไม่หลับ เทปเพลงจะช่วยให้เขานอนหลับได้ หรือนางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ บอกว่า ถ้าเป็นสื่อโทรทัศน์ เธอจะชมละคร แต่ไม่ได้ชมเพราะความชอบ หากจำเป็นต้องชมเพื่อเป็นเพื่อนแก้เหงา เพราะอยู่คนเดียว

3. ให้การผ่อนคลาย บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในข้อนี้ หมายถึงการผ่อนคลายทุก ๆ อย่าง เช่น ผ่อนคลายความตึงเครียด ผ่อนคลายจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก รวมทั้งสภาพร่างกายและอื่น ๆ จากข้อมูลที่ได้จากนักศึกษา ปรากฏว่าสื่อมวลชนทำหน้าที่ในข้อนี้ ได้เป็นอย่างดี เพราะ นักศึกษาเกิดความสบายโดยเฉพาะทางด้านจิตใจ หลังจากได้ใช้สื่อมวลชนตามที่เขาต้องการ ดังข้อมูลตัวอย่างต่อไปนี้ เช่น นายสมศักดิ์ สุขคล้าย ซึ่งติดสื่อโทรทัศน์มาก ถ้าวันใดไม่ได้ชมโทรทัศน์แล้วจะหงุดหงิดมาก ชอบชมรายการตลกเช่น ละครตลก หรือรายการเวทีกาหิ เพราะชมแล้วช่วยผ่อนคลายความเครียด คุณสมศักดิ์บอกกับผู้วิจัยว่า การเรียนทำให้เครียดมาก ซึ่งคงจะเป็นเพราะว่าเขาจริงจังกับการเรียนมากเนื่องจากเป็นปีสุดท้ายนั่นเอง รายการตลกทั้งหลายช่วยเขาได้มาก นอกจากนั้นก็ชอบชมภาพยนตร์ลึกลับ สืบสวน และตลก นายถนัด ชัมภกิจ จะชอบชมภาพยนตร์ตลก เพราะว่าช่วยให้ผ่อนคลายความเครียดได้ดี ไม่ต้องจริงจังกับเนื้อหาสาระมากนัก จะชมเพื่อเป็นการพักผ่อนจริง ๆ นายศุภลักษณ์ ชำนิราชกิจ ชอบชมรายการเกมส์โชว์ เพราะถือว่าได้ลับสมองไปพร้อม ๆ กับความสนุก และได้คลายความเครียดไปด้วย

4. ให้การสร้างสรรค์ (โดยเฉพาะในด้านความคิด) จากข้อมูลที่ได้รับจากนักศึกษา สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ในด้านนี้ค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน เพราะจากคำตอบของนักศึกษาหลาย ๆ คน มักจะบอกว่า เมื่ออ่านหนังสือพิมพ์ หรือเมื่อชมละครโทรทัศน์แล้ว จะได้ข้อคิดหรือทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ ขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ นั่นคือ สื่อมวลชนได้มีบทบาทหน้าที่ในการให้การสร้างสรรค์ต่าง ๆ แก่ผู้รับสาร โดยเฉพาะในเรื่องของความคิด ดังข้อมูลตัวอย่างต่อไปนี้ เช่น นายสมศักดิ์ สุขคล้าย บอกว่า สิ่งที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนทุกประเภทนั้น เขาได้รับในสิ่งที่ตรงกับความต้องการ คือได้ทั้งสาระ ความรู้ ความบันเทิง สนุกสนาน และบางครั้งจะได้ความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่จะก่อให้เกิดจินตนาการที่กว้างไกลขึ้น นายถนัด ชัมภกิจ ซึ่งได้รับสิ่งต่าง ๆ จากสื่อมวลชนตามความประสงค์เช่นเดียวกัน เช่น ได้รับทั้งความรู้ และความบันเทิง ซึ่งผลพลอยได้ ก็คือ ได้แง่คิด ซึ่งแง่คิดเหล่านี้แฝงอยู่ในบทความต่าง ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์หรือในละครโทรทัศน์ นายธงชัย นาคบุรินทร์ ชอบอ่านบทความในหนังสือพิมพ์ เพราะข้อความบางอย่างบางตอนจากบทวิเคราะห์ในบทความเหล่านั้น ทำให้เขาเกิดแนวความคิดบางอย่างขึ้นได้ ทั้งความคิดที่ขัดแย้งและคล้อยตาม อย่างไรก็ตาม ก็คือสิ่งที่มา

กระตุ้นให้เขาได้คิดนั่นเอง และนายไชยรัฐ น้อยใจรักษ์ ซึ่งชอบชมโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์ เพราะทำให้เขาได้แกัดคิดในเชิงสร้างสรรค์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนได้อย่างมากทีเดียว

5. ให้ความสุขและความพอใจ ความสุขและความพอใจนี้อาจเกิดขึ้นได้ เมื่อได้รับในสิ่งที่ต้องการ บางครั้งอาจจะมาจากความบันเทิง หรือบางครั้งอาจมาจากการได้รับความรู้ตามที่ต้องการ อย่างไรก็ตามในหลาย ๆ โอกาส นักศึกษาอาจรับสารโดยมิได้มีความมุ่งหวังมากมายแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องการความสุขและความพอใจอย่างเดียวก่อนนั้น อย่างเช่น นายอภิรักษ์ ฤกษ์ชัยสา ได้กล่าวว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เขารับจากสื่อมวลชนทุกประเภทนั้น เขาคิดว่าเมื่อเขาได้รับสารแล้วเขามีความสุข เขาก็รับ ไม่ว่าสารนั้นจะเป็นเรื่องของความรู้หรือความบันเทิงก็ตาม เช่น ข่าวการเมือง ข่าวกีฬา หรือรายการเพลง ภาพยนตร์ ถ้าเขาเปิดรับสื่อและสารใด แสดงว่าสื่อและสารนั้นได้สร้างความสุขให้แก่เขา และถ้าเขาคิดว่าสารแบบใดที่เขารับแล้วไม่ได้สร้างความสุขความพอใจให้เขา เขาก็ปฏิเสธที่จะไม่ยอมรับเอง เช่น ข่าวหน้าบันเทิง เขาจะไม่ยอมอ่านเลย เพราะอ่านแล้วไม่ชอบใจ ไม่พอใจ และนายพนพร บำเน็จพันธ์ เขาชอบอ่านข่าวกีฬา เพราะชอบกีฬาเป็นชีวิตจิตใจ เขาต้องการรู้ว่าจะมีการแข่งขันอะไร ที่ไหนบ้าง นพพรบอกว่า เป็นเพราะเขาไม่เคยเรียนทางนิเทศศาสตร์เลย เขาเลยมีความรู้สึกประทับใจกับข้อความพาดหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ และชื่นชมกับความสามารถของคนเขียน เขาชอบอ่านสำนวนการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ เนื่องจากให้อารมณ์และความรู้สึกได้ดี สิ่งที่ชอบไม่แพ้กันก็คือ การชมภาพยนตร์และโฆษณาการ์ตูนยนต์ เพราะฉะนั้นนพพรก็จะไม่พลาดชมโปรแกรมภาพยนตร์ และสนใจที่จะพลิกดูทุกหน้าที่มีโฆษณาการ์ตูนยนต์ ถ้าเป็นเพลง เขาก็จะฟังเพลงเพื่อชีวิต สำหรับรายการโทรทัศน์ที่ชอบมากเป็นพิเศษคือรายการสี่มุมสแควร์ เพราะได้ความรู้ทำให้ได้รู้จักบุคคลสำคัญ ๆ สิ่งต่าง ๆ ที่เขารับจากสื่อมวลชนนี้เขาบอกว่าเขาได้ความพอใจที่ได้รับสิ่งที่เขาชอบและต้องการ

6. ให้ความรู้ บทบาทหน้าที่ประการสุดท้ายของสื่อมวลชน คือ บทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ ซึ่งนักศึกษาทุกคนเห็นพ้องต้องกันในบทบาทหน้าที่นี้ เพราะทุกคนจะได้รับความรู้จากการเลือกใช้สื่อมวลชนตามที่ตนเองต้องการ เช่น นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ ได้กล่าวว่า บาง

ครั้งได้ความรู้จากรายการทอล์คโชว์ต่าง ๆ ในเรื่องของการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และเทคนิคการพูด หากเป็นภาพยนตร์ก็จะมีความรู้ด้านเทคนิคต่าง ๆ ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้รับจากสื่อมวลชนนี้ เขาบอกว่า มันเป็นเรื่องที่สร้างความบันเทิงให้แก่เขาด้วย เพราะเขาพอใจมากที่สุดที่ได้อ่าน สนุกที่จะรู้ ดังนั้น สำหรับผู้วิจัยแล้ว นอกจากความบันเทิงที่ได้รับจากเนื้อหาของสารแล้ว เขายังได้รับความบันเทิง หรือ ความพอใจจากความรู้ที่ได้จากสื่อมวลชนอีกด้วย นางสาวรัชดา นิลประภา ได้มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์ เมื่อชมภาพยนตร์ และได้เกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ จากการฟังวิทยุ ได้ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ภาษาอังกฤษ จากการอ่านหนังสือพิมพ์, นายถนัด ชัมภกิจ สิ่งถนัดที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนทั้งหมดก็คือ ความรู้ (ได้รับข่าวสารต่าง ๆ) โดยเฉพาะจากหนังสือพิมพ์ ทำให้ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง ได้รู้ระบบของสังคม ซึ่งสิ่งที่ได้รับนี้ ถนัดบอกว่าเหมือนยาเสพติด เพราะทำให้จะต้องอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน ถ้าวันไหนไม่ได้อ่านจะมีความรู้สึกเหมือนเป็นคนตาบอด นายศุภลักษณ์ ชำนิราชกิจ กล่าวว่า สิ่งที่ได้รับควบคู่ไปกับความรู้ก็คือความสนุก เพลิดเพลิน อันเกิดมาจากความชอบ หรือการชมรายการเกมส์โชว์ เขาถือว่าได้ลับสมองไปพร้อม ๆ กับความสนุกและคลายเครียด การไปชมคอนเสิร์ตเขาก็ได้ทั้งความมัน ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรายการก่อนการแพร่ภาพออกอากาศ (ได้รู้เบื้องหลังของการทำงาน) และสำหรับส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตส่วนตัว ก็มักจะได้จากภาพยนตร์ ซึ่งทำให้เขาได้เกิดการเรียนรู้นิสัยของคนในลักษณะต่าง ๆ จากตัวแสดง ได้แนวทางในการดำเนินชีวิต ได้แนวคิด นายเกียรติสกุล ชลคงคา ซึ่งชอบฟังเพลงสุนทราภรณ์มาก โดยมีเหตุผลว่าเป็นเพลงที่มีสาระ เนื้อเพลงมักจะบรรยายบรรยากาศของเพลงให้เราได้มองเห็นภาพ เพลงสุนทราภรณ์เป็นเพลงย้อนยุค ที่ทำให้เขาได้รู้จักบรรยากาศในสมัยเก่า ๆ ก่อนที่เขาจะเกิด ทั้งหมดนี้เป็นเหตุผลของเขาที่ให้กับผู้วิจัย แต่สำหรับเพลงตามสมัยนิยมเขาก็ฟังด้วยเช่นกัน แต่จะฟังเมื่อเขาเลิกนิยมกันแล้ว คือ ต้องฟังหลาย ๆ ครั้งจนเกิดความรู้สึกว่าเพลงนั้นเพราะแล้วจึงจะซื้อ สิ่งแปลกอีกอย่างหนึ่งก็คือ เขาไม่ใช่คนฟังเพลงที่ฟังแต่จังหวะดนตรีทำนอง หรือปล่อยให้เพลงผ่านเข้าไปโดยไม่สนใจ แต่เขาจะสนใจในเนื้อเพลงทุกเพลงที่เขาฟัง ฟังแล้วจะต้องแปลความหมายจากเนื้อเพลง เพราะเขาบอกว่ามันทำให้เขาได้บรรยากาศและความรู้อะไรบ้างจากเนื้อเพลงด้วย นอกจากความไพเราะแล้ว สิ่งที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ก็คือ จะมีความรู้และความบันเทิง อาทิ หนังสือพิมพ์ ทำให้เขาได้รอบรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์บ้าน

เมือง เหตุการณ์ปัจจุบันทั่วไป ได้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนในลักษณะต่าง ๆ ได้เกิดความรู้บางอย่าง วิทยุ ก็ได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเพลง โดยเฉพาะเพลงไทยเดิมอย่างมาก เช่น ที่มาของเพลง ผู้แต่งคำร้อง ผู้แต่งทำนอง โอกาสที่จะนำเพลงไปใช้ ได้ความรู้ในด้านต่าง ๆ จากเนื้อเพลง และยังได้คลายความเครียด เพราะเป็นความชอบเป็นพิเศษที่เกิดจากใจ โทรทัศน์และภาพยนตร์ก็จะได้รับแต่ความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด นายจิระยุทธ นุ่มพวง เขาจะอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เพราะที่บ้านเขาซื้อ และจะอ่านตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้าย คอลัมน์ที่ชอบอ่านมากที่สุดคือ คอลัมน์ หมอแพรรกับหน้ารับสมัครงาน ส่วนหน้าที่ไม่ชอบอ่านเลยคือ หน้าข่าวบันเทิง นอกจากนั้นเรื่องที่สนใจอ่านอย่างมาก ๆ คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และเรื่องป่าไม้ ซึ่งคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านี้ ให้ประโยชน์แก่เขามาก เขาจะนำข้อมูลเหล่านี้มาประกอบในการเขียนโครงการต่าง ๆ และในการนำนักศึกษาออกค่ายพัฒนาในแต่ละครั้งของเขา เขาก็จะหาสถานที่และข้อมูลต่าง ๆ จากในหนังสือพิมพ์เป็นเบื้องต้นแทบทั้งสิ้น ทำให้ได้ข้อสังเกตว่าเขาเป็นคนค่อนข้างจริงจัง เองงานเอาการ และรักษาด้านพัฒนาเป็นชีวิตจิตใจ แต่ในเวลาพักผ่อนเมื่อเขากลับถึงบ้านเขาก็ชอบที่จะฟังวิทยุ โดยเฉพาะรายการเพลงไทยสากล ซึ่งนอกจากจะได้อารมณ์แล้วยังได้ความรู้ต่าง ๆ จากรายการและได้นำไปใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเคล็ดลับในการปรุงอาหาร ซึ่งเป็นข้อสังเกตได้อีกข้อหนึ่งว่า เขาเป็นผู้ชายที่ค่อนข้างแปลก คือ มีทั้งความแข็งเกร่งและอ่อนโยนอยู่ในตัวเอง เป็นคนชอบฟังเพลงแต่จะไม่ยอมซื้อเทปเพลงเอง สำหรับรายการโทรทัศน์จะชอบชมภาพยนตร์ฝรั่ง โดยเฉพาะเรื่องผีหรือภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับศิลปการต่อสู้ โดยเฉพาะคาราเต้ เพราะจะได้เรียนรู้เทคนิคการป้องกันตัว สิ่งที่เขาได้จากการใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ ก็คือ ได้ความบันเทิง ความเพลิดเพลิน ได้คลายเครียดเหมือนกับคนอื่น ๆ รวมทั้งได้ความรู้ ซึ่งความรู้ที่เขาภาคภูมิใจและได้นำไปใช้บ่อย ๆ ก็คือ ความรู้ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนา ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากคนอื่น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของเขา นายชัยนันท์ กัมทวิ กล่าวว่สิ่งที่เขาได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ก็คือ ได้ความรู้ และสิ่งที่ได้จากการฟังวิทยุคือ ได้ในเรื่องของภาษาอังกฤษ เพราะเขาชอบฟังรายการเรดิโอ บางกอก (Radio Bangkok) ซึ่งเป็นภาคภาษาอังกฤษ และเป็นเพลงสากล นายไชยรัฐ น้อยใจรักษ์ นางสาวศิริวรรณ เอื้ออรุณ ชอบชมรายการสารคดีต่าง ๆ ในโทรทัศน์ ด้วยเหตุผลว่าจะได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยรู้มากมาย และนายโกเมศ อัครดารา ซึ่งชอบฟังรายการเพลงระหว่างเวลา 16.00-19.00 น. เพราะชอบผู้

ดำเนินรายการ (นายธเนศ แสงโชติกุล) และชอบรูปแบบของรายการที่มักจะมีเกร็ดความรู้เกี่ยวกับงานด้านการโฆษณาสดแทรกอยู่ด้วย รวมทั้งชอบฟังเพลงด้วย เพราะเขากล่าวว่า เพลงให้อะไรกับเขาหลายอย่าง เขาได้เรียนรู้ชีวิตจริงจากเพลง และเพลงเป็นสื่อที่ใช้เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องบางเรื่องได้

ดังนั้นในเรื่องความสำคัญของสื่อมวลชนที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม จึงสรุปได้ว่าสื่อมวลชนมีความสำคัญในการให้ความบันเทิงแก่นักศึกษาเป็นหลัก และมีความสำคัญในด้านอื่น ๆ อีก 5 ประการข้างต้นเป็นรอง ๆ ลงไป ซึ่งความสำคัญของสื่อมวลชนที่ปรากฏนั้นเป็นผลที่เกิดมาจากความต้องการและความพอใจของนักศึกษาในการใช้สื่อมวลชน และการนำเนื้อหาที่ได้รับจากสื่อมวลชนไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

ประโยชน์และความพึงพอใจที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อมวลชน Katz, E. and Other (1974) ได้อธิบายไว้ในทฤษฎีการใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจว่า เนื่องจากสภาวะทางสังคมและสภาพจิตใจของแต่ละบุคคลย่อมก่อให้เกิดความต้องการจำเป็นของบุคคลในการใช้สื่อมวลชน และเกิดมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนในเรื่องของการสนองตอบความต้องการ ความพึงพอใจ และประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับ อันจะนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ กัน ตามความต้องการและความพึงพอใจของแต่ละบุคคล นั่นคือสภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ทำให้คนมีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นลักษณะของการใช้สื่อมวลชนของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันจะแตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งสรุปได้ว่าบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์ หรือมีความต้องการในการใช้ข่าวสารในการสนองตอบความต้องการหรือความพึงพอใจด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ซึ่งความต้องการดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ความต้องการที่จะมีความรู้ (Cognitive Needs) ความรู้ที่นักศึกษาต้องการนี้ มีทั้งความรู้ด้านข่าวสารข้อมูล เหตุการณ์ปัจจุบันต่าง ๆ หรือความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิง แม้กระทั่งต้องการรู้ในเรื่องเทคนิคต่าง ๆ ของการผลิตข่าวสาร สื่อมวลชนที่

นักศึกษาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการในข้อนี้ คือ สื่อหนังสือพิมพ์ (ข่าวหน้า 1, ข่าวกีฬา, ข่าวการเมือง, ข่าวบันเทิง ฯลฯ) สื่อโทรทัศน์ (รายการสารคดี รายการข่าว ฯลฯ) วิทยุกระจายเสียง (รายการข่าวและเพลง ฯลฯ) และภาพยนตร์

2. ความต้องการมีอารมณ์ต้นเต็นเร้าใจ (Effectiveness Needs) ความต้องการในข้อนี้ นักศึกษาสามารถแสวงหาได้จากทุกสื่อ แต่สื่อที่สนองตอบได้ดีได้แก่ สื่อโทรทัศน์ (รายการเกมส์โชว์, ภาพยนตร์ฆาตกรรม สืบสวนสอบสวน หนึ่งผี รายการกีฬา ฯลฯ) และสื่อภาพยนตร์ (ภาพยนตร์บู๊ ฆาตกรรม หนึ่งผี ภาพยนตร์เรดเอ็กซ์ ฯลฯ) เป็นต้น

3. ความต้องการเข้ากลุ่มสังคม (Social Intregate Needs) การใช้สื่อมวลชนของนักศึกษา ไม่ว่าจะเพื่อต้องการความบันเทิงหรือความรู้หรืออย่างอื่นก็ตาม แต่จุดประสงค์อีกประการหนึ่งที่ต้องการ คือ การได้นำไปพูดคุยกับเพื่อน การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และการได้ร่วมใช้สื่อมวลชน พร้อม ๆ กับเพื่อน เพื่อการมีประสบการณ์ร่วมกัน เพราะการมีประสบการณ์ร่วมกันนี้ มีผลในการชักนำให้เกิดปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสื่อหรือสาร ไปในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง ซึ่งมีไม่เกิดจากความต้องการของตนเอง แต่เป็นความต้องการของกลุ่มด้วย

4. ความต้องการหลีกหนี (Intention and Release Needs) คือต้องการหลีกหนีจากปัญหาต่าง ๆ หลีกหนีจากความตึงเครียดที่ได้รับ เป็นความต้องการผ่อนคลายทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ด้วยการใช้อ่านสื่อมวลชนตามที่ตนต้องการและพอใจ

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า ในการใช้สื่อมวลชนของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละคน ซึ่งบุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์หรือมีความต้องการในการใช้ข่าวสารในการสนองความต้องการหรือความพึงพอใจด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ปัจจัยในการใช้สื่อมวลชนและการเลือกรับสารนั้น มีอยู่หลายประการ อาทิเช่น การใช้เพราะผลประโยชน์ของข่าวสาร ความสนใจเฉพาะหัวข้อของข่าวสาร คุณค่าสนองความบันเทิง ความต้องการหลากหลาย (Need for variety) และลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล เป็นต้น (พีระ จิระโสภณ, 2527:57)

ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นในด้านความบันเทิง ความรู้ หรืออื่น ๆ ที่เป็นความต้องการของนักศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น นักศึกษาได้นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดคุย การวิพากษ์วิจารณ์ การตัดสินใจเฉพาะหน้า ใช้ในการปรับตนให้เข้ากับกลุ่มสังคม ใช้ในการทำงานทั่ว ๆ ไป งานของชมรมและงานอาชีพ เช่น การนำข้อมูลไปเขียนโครงการเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม อาทิ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการค่ายอาสาพัฒนาชนบท เป็นต้น ใช้ในการเรียน เช่น ในการทำรายงาน การวิเคราะห์ วิจารณ์ ใช้ในการทำกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ และใช้ในการพัฒนาตนเอง ดังข้อมูลตัวอย่างต่อไปนี้ เช่นนางสาวศรिताภา ปรมาริกุล กล่าวว่า ในส่วนของความรู้ที่ได้รับจากสื่อมวลชน เธอนำไปใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันและในงานของชมรม ๆ เช่น ในเรื่องของการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เป็นต้น นายอภิรักษ์ ฤาไชยสา ก็ได้นำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันเช่นเดียวกัน เช่น การพูดคุย และเข้ากับเพื่อน ความรู้จากรายการวิทยาศาสตร์ จะนำไปใช้ในการเรียน เทคนิคการจัดทำรายการแสดงคอนเสิร์ต นำไปใช้ในการแสดง เวลาออกค่าย เป็นต้น นายเกียรติสกุล ชลคงคา ได้นำประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อมวลชนไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้มากมาย เช่นใช้ในการสร้างความคิด เขากล่าวว่า จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ทำให้เขารู้จักใช้ความคิด รู้จักการวิเคราะห์ เขามักจะชอบวิเคราะห์สำนวน หรือรูปแบบการเขียนของนักเขียนแต่ละคนเพื่ออ่านลักษณะนิสัย และก็ได้จดจำสำนวนบางสำนวนนำมาใช้ในการเรียนและการพูดคุยกับเพื่อนฝูง นำเกร็ดความรู้ต่าง ๆ จากรายการของอาจารย์สุณี สินธุเดชะ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นเรื่อง มารยาทในการเข้าพบผู้ใหญ่ เรื่องของกาลเทศะและความเหมาะสมต่าง ๆ สำหรับเรื่องของเพลงหรือดนตรีไทย เขาก็ได้นำไปใช้ประโยชน์กับชมรมพุทธศาสตร์และวัฒนธรรมที่เขาเป็นประธานอยู่เป็นอย่างมาก

ซึ่งสอดคล้องกับข้อเขียนของ (มนต์ชัย นิมมานนท์, 2527:180) ที่ได้สรุปอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ต่อสังคมไว้ข้อหนึ่งว่า "หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อนักศึกษาในแง่ที่นำเอาข้อมูลที่ได้อ่านมาไปประกอบการศึกษาและนำไปสนทนาระหว่างเพื่อนและกับบุคคลอื่น ๆ นอกจากนั้น นักศึกษายังนำข้อมูลมาวิเคราะห์หรือนำมาสนับสนุนหรือคัดค้านกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งนำข้อมูลมา

ประกอบการพิจารณาในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือดำเนินเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ และนำมาช่วยตัดสินใจในการเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ด้วย" นายเดชพล มรโรจวรรณ ซึ่งบุคลิกของเขาเหมาะกับการเป็นนักบัญชี ดังนั้นในการใช้สื่อมวลชนของเขาจึงดูเหมือนได้ถูกบวกลบคูณหารมาแล้วว่าจะได้ประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ เช่น ในการฟังวิทยุสิ่งที่นำมาใช้ประโยชน์คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับเส้นทางจราจร นำคำพูดจากโทรทัศน์หรือภาพยนตร์มาใช้ และนำข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวกับธุรกิจ ตัวเลข มาใช้ในงานของชมรม อาทิ ถ้าเป็นภาพยนตร์โฆษณาจะสนใจเกี่ยวกับเรื่องราคาของสินค้า การพัฒนาการของสินค้า ภาวะการแข่งขันในตลาด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้า และจะนำเทคนิคในการโฆษณาในแง่ของการจูงใจ มาใช้ในการจูงใจสมาชิกของชมรม นางสาวรัชดา นิลประภา ได้นำสิ่งที่ได้รับจากสื่อมวลชนไปใช้ประโยชน์อย่างมากมาย โดยเฉพาะกับการทำงานของเธอ ไม่ว่าจะเป็นงานของชมรม หรืองานอาชีพพิเศษของเธอเอง อาทิเช่น นำมาใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันกับผู้อื่น นำไปใช้ในการเรียน ในการเล่น (การจัดเกมส์เช่นเวลาจัดทัวร์) นำไปใช้ในเรื่องของการทำกิจกรรม (นำเทคนิคการจัดแต่งเวทีการแสดง มาใช้จัดละครเวที) นายธงชัย นาคบุรินทร์ กล่าวว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เขาได้รับจากทุก ๆ สื่อ เขาได้เคยนำมาใช้กับงานของชมรมอยู่เสมอ ๆ เช่น นำมาใช้เป็นแนวคิดในการทำละครเวที การเขียนบทละคร การวางแผนงาน การจัดขั้นตอนและรูปแบบในการทำงาน และที่นำมาใช้เป็นแนวทางมากที่สุดคือจากสื่อโทรทัศน์ นายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ ชอบชมละครโทรทัศน์ทุกประเภท เพราะนอกจากจะชมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว เขายังจะชมเพื่อศึกษาและนำไปใช้ในงานของชมรม เช่น ในการจัดแสดงละคร อีกรายการหนึ่งที่เขาชอบชมคือรายการทอล์คโชว์ โดยเฉพาะรายการสี่ทุ่มเสดาร์ เพราะได้รับสาระความรู้และความบันเทิง และได้นำไปประยุกต์ใช้ได้กับการเรียนด้วย เช่น เรื่องของการถ่ายภาพ หรือการทำโฆษณา ลักษณะการจัดและดำเนินรายการ เทคนิคการพูด และอื่น ๆ และถ้าเป็นความบันเทิงในรูปของการแสดงคอนเสิร์ต เวลาเขาชมการแสดง เขาจะตุลิกไปถึงเรื่องการจัดเวที เทคนิคต่าง ๆ การจัดฉาก และระบบเสียง เพราะมีความสนใจในเรื่องเหล่านี้เป็นพิเศษ และเพื่อจะนำมาใช้บ้างในการจัดฉากหรือจัดละครของคณะหรือของชมรม ซึ่งสิ่งที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงของเขา เขาได้นำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ต้องนับว่าใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเด็กคนอื่น ๆ เพราะเขาได้นำมาใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการปรับปรุงความคิด การปฏิบัติตน การเรียน

การงานซึ่งเป็นกิจกรรมของชมรมของคณะฯ และของมหาวิทยาลัย เช่น นำเนื้อเพลงหลาย ๆ เพลงมาดัดแปลงหรือรวมเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในการเล่นละครของคณะ ฯ นำข่าวและความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มาใช้ให้เป็นประโยชน์กับงานของชมรมที่เขาเป็นประธานอยู่ นำความรู้เรื่องเทคนิคการจัดฉากหรือระบบเสียงมาใช้ในการจัดละครเวที นายไชยรัฐ น้อยใจรักษ์ ได้นำสิ่งที่ได้มาใช้ในการเรื่องของตัวเอง ได้แก่ การระมัดระวังตัวในการอยู่ในสังคมปัจจุบัน การวางตัวที่ดี นอกจากนี้จะมีอีกสิ่งหนึ่งที่เขาชอบดูในหน้าหนังสือพิมพ์ คือ หน้าโฆษณา จะดูในลักษณะเปรียบเทียบ โดยเฉพาะจะเปรียบเทียบในสินค้าประเภทเดียวกัน และตรงจุดนี้เขาได้นำมาใช้ในเรื่องของการเรียน การทำรายงาน เพราะโฆษณาดูแล้วทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากแต่ละหน้าจะไม่เหมือนกัน สร้างความเพลิดเพลินให้ไปในตัว และนายสมศักดิ์ สุขคล้าย กล่าวว่า แม้ว่าเขาจะชอบความบันเทิง เพราะมันช่วยผ่อนคลายความเครียดก็ตาม แต่บางโอกาสเขาก็ต้องการสารที่มีสาระ ที่จะนำมาใช้กับการเรียนและการทำงาน เช่น ในการทำรายงานส่งอาจารย์ เขาก็ต้องแสวงหาสารที่มีสาระด้วย แต่ถ้าสบาย ๆ หรือว่าง ๆ ก็จะไปแสวงหาความบันเทิง สำหรับสิ่งที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนทั้งหมด เขาก็ได้รับในสิ่งที่ตรงกับความต้องการ คือ ได้ทั้งสาระความรู้ และความบันเทิง สนุกสนาน บางครั้งได้ความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ก่อให้เกิดจินตนาการที่กว้างไกลขึ้น สิ่งที่ได้รับนี้ คุณสมศักดิ์ก็ได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเองและเพื่อนฝูง นายชัยนันท์ กัมทวี จะอ่านข่าวหน้าบันเทิงในหนังสือพิมพ์ เพื่อต้องการชมรายการภาพยนตร์และเพื่อเตรียมเข้าเทปโทรทัศน์ นั้นแสดงว่าจุดประสงค์อย่างหนึ่งมิใช่เพียงเพื่ออยากดูข่าวในวงการบันเทิงเท่านั้น แต่มีจุดประสงค์เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างอื่นต่อไป นายโกเมศ อัครดรร นายกริษณุ สุตทางธรรม และนายธงชัย นาคบุรินทร์ ชอบชมภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ เพื่อจะศึกษาเทคนิคต่าง ๆ และนำมาใช้ประโยชน์ในการออกแบบงานส่งอาจารย์ นายณรงค์ สุปินมิตร ชอบชมรายการกีฬาทางสื่อโทรทัศน์ เพื่อต้องการศึกษาเทคนิคการเล่นกีฬาต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงการเล่นกีฬาของตนเอง นายณรงค์ สุปินมิตร และนายจิรพันธ์ กาญจนวิระ ชอบชมภาพยนตร์บู๊ โดยมีเหตุผลว่าในภาพยนตร์บู๊นั้น มักจะมีปรัชญาต่าง ๆ สอดแทรกอยู่ด้วยเสมอ และตัวเขาเองก็ชอบชมการต่อสู้ด้วย ส่วนภาพยนตร์ตลกชมแล้วคลายเครียดดี เพลิดเพลิน และได้เอาแนวคิดมาใช้ในชีวิตประจำวัน ภาพยนตร์เป็นสิ่งที่จิรพันธ์ใช้เพื่อนในยามเหงา ซึ่งมันก็ช่วยให้เขาหายเหงาได้ตามที่ต้องการ นางธงชัย นาคบุรินทร์ ชอบชมภาพยนตร์บู๊ ต่อสู้ดุเดือด และสิ่งที่เขา

ได้รับ นอกจากความสนุกสนานตามที่ต้องการแล้ว เขายังจดจำแนวความคิด ข้อความหรือเกร็ดต่าง ๆ มาใช้ในการเขียนบทภาพยนตร์ส่งอาจารย์ ซึ่งภาพยนตร์ที่เขาใช้เป็นแนวทาง หรือจำอย่างมาใช้มากที่สุดคือภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ตลก เช่นเดียวกับนายวุฒิชัย อุดมศักดิ์ และนายโกเมศ อัศตาร ที่ชอบชมภาพยนตร์ที่มีเทคนิคมาก ๆ นอกจากจะได้รับความสนุกสนานตั้งแต่ต้นแล้ว ยังได้นำบางส่วนมาใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวัน

จะเห็นว่าการนำผลที่ได้รับไปใช้นี้ นักศึกษาจะนำไปใช้ในเรื่องใกล้ตัวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามสภาพและบริบทของนักศึกษาในขณะนั้น

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นนักศึกษาวัยรุ่นในระดับอุดมศึกษาและมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดีนั้น ไม่ว่าจะ เป็นนักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นผู้นำกลุ่ม ที่จำเป็นจะต้องใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ตามสถานภาพของตน หรือ นักศึกษากลุ่มที่มีลักษณะรักความสนุกสนานรื่นเริง ชอบกิจกรรมนอกหลักสูตรอย่างนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ก็ตาม นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีลักษณะการใช้สื่อมวลชนที่ไม่แตกต่างกัน ความต้องการในการใช้สื่อมวลชนประการสำคัญก็คือ เพื่อสนองความพึงพอใจของตน เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน รื่นเริง และการผ่อนคลาย มากกว่าความต้องการสาระความรู้ที่จริงจัง ดังนั้นเนื้อหาที่นักศึกษารับจากสื่อมวลชน จึงเป็นเนื้อหาที่จะสามารถสร้างความบันเทิงและความพอใจให้แก่แต่ละบุคคลได้ ช่วยให้เกิดความสุข สนุกสนาน และการผ่อนคลาย มากกว่าจะเป็นเนื้อหาที่เป็นสาระความรู้หรือวิชาการจนเกินไป อันแสดงให้เห็นว่าในเรื่องของการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น มิได้มีความแตกต่างไปจากเด็กวัยรุ่นโดยทั่ว ๆ ไป ที่มีลักษณะการใช้สื่อมวลชนเพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ตนเอง มากกว่าจะใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่น

วิเคราะห์บทบาทของสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

"ความบันเทิง" หมายถึง ความเพลิดเพลิน การผ่อนคลายความตึงเครียด ความสบายใจ สบายตา ไม่เครียด สนุก ไม่กังวล มีความสุข ความพอใจ และความจรรโลงใจ (กลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, สัมภาษณ์)

คำนิยามข้างต้น เป็นคำนิยามที่ได้จากข้อสรุป การให้สัมภาษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า ความบันเทิง ไว้กับผู้วิจัย ซึ่งความรู้สึกต่าง ๆ ดังนิยามข้างต้น จะเกิดขึ้นจากการใช้สื่อมวลชน นั้นหมายถึง สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ในการสร้างความบันเทิงให้แก่นักศึกษา จากหน้าที่ในการให้ความบันเทิงนี้ จะได้นำมาพิจารณาถึงบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อนักศึกษาต่อไป

หากจะพิจารณาหรือมองย้อนกลับไปในช่วงอดีต จะเห็นว่าการใช้สื่อเพื่อความบันเทิงนั้น จะมีลักษณะและรูปแบบที่แตกต่างจากในสังคมปัจจุบัน โดยสิ้นเชิง แม้ว่านิยามของความบันเทิงจะมีได้แตกต่างกัน แต่การแสวงหาการแสดงออก และการรับความบันเทิงในสังคมสมัยก่อนกับในสังคมปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด และสิ่งที่สร้างความแตกต่างกันนี้เป็นเพราะบทบาทของสื่อมวลชนนั่นเอง

เสถียรโกเศศ (2510) ได้เขียนไว้ในหนังสือ เรื่อง พื้นความหลัง ถึงเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจของคนในสังคมสมัยก่อนว่า การพักผ่อนหย่อนใจ คือ การหยุดพักการทำงาน เสียชั่วคราวให้ผ่อนคลายความเคร่งเครียดอยู่กับการงาน แล้วใช้เวลาที่พักผ่อนนี้ ดูอะไร เล่นอะไร ทำอะไรให้เพลิน เพื่อให้ชีวิตและจิตใจหายหมกหมุ่น มีความแจ่มชื่นขึ้นใหม่ หรือไม่ก็เดินทางไปทางสนุกสนานรื่นเริง ซึ่งล้วนเป็นความจำเป็นแก่ชีวิต มักเรียกรวมกันว่า พักผ่อนหย่อนใจ

การพักผ่อนหย่อนใจของชาวชนบท เมื่อสมัยการคมนาคมไปไหนมาไหนยังไม่สะดวก ก็เป็นเรื่องสนุกกันเอง ถ้าจะต้องมีการแสดง เช่น เล่นดนตรีหรือมีละครก็ต้องเล่นเองแสดงเองด้วยความจำเป็น มากกว่าเป็นผู้ชมแต่ฝ่ายเดียว

จากข้อเขียนของเสถียรโกเศศข้างต้น พิจารณาได้ว่าคำว่า ความบันเทิง ในสมัยก่อนจะใช้คำว่า เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งก็เป็นเรื่องของความสนุกสนานรื่นเริง การผ่อนคลายความเครียดเช่นเดียวกับนิยามของคำว่า ความบันเทิง ในสมัยปัจจุบัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นสมัยในอดีตหรือในปัจจุบัน สิ่งนี้นับเป็นความจำเป็นแก่ชีวิต เป็นการช่วยชุบชีวิตให้แจ่มชื่น หากจะอ้างถึงทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ก็คือการสร้างสมดุลย์ให้แก่ชีวิต แต่สิ่งที่นำพิจารณาให้ลึกซึ้ง และวิเคราะห์ให้เห็นชัดเจน ก็คือเรื่องของรูปแบบของความบันเทิง หรือ

ลักษณะในการแสวงหาความบันเทิง เสถียรโกเศศ ได้กล่าวว่า ถ้าเป็นเรื่องการพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อสมัยก่อน ก็จะเป็นเรื่องสนุกกันเอง ถ้าจะต้องมีการแสดง เช่น เล่นดนตรีหรือละครก็ต้องเล่นกันเอง แสดงกันเอง จะไม่เพียงแต่เป็นผู้ดูฝ่ายเดียว นั้นหมายความว่า ผู้ส่งสาร (สารแห่งความบันเทิง) และผู้รับสารจะเป็นคน ๆ เดียวกัน ทุกคนจะเล่นเอง แสดงเอง และสนุกเอง การแสดงในลักษณะเช่นนั้น ก็คงมิใช่เป็นการแสดงเพียงคนเดียว หากแต่จะต้องร่วมกันแสดงร่วมกันเล่นกันหลาย ๆ คน เมื่อเป็นเช่นนั้น การแสวงหาความบันเทิงหรือการพักผ่อนหย่อนใจก็จะต้องเป็นไปในลักษณะที่ทุกคนจะไปรวมกัน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อร่วมกันสร้างความบันเทิงให้แก่กันและกัน เป็นการออกจากบ้านไปหาความบันเทิง ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับในสมัยปัจจุบัน จะเห็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจนเพราะในปัจจุบัน ผู้ส่งสาร และผู้รับสารจะมีใช้คน ๆ เดียวกัน ผู้ส่งสารจะทำหน้าที่ในการเสนอความบันเทิง ซึ่งอาจเป็นสื่อมวลชนหรือแหล่งสารอื่นใด ซึ่งผู้ส่งสารอาจมิได้มีความรู้สึกสนุกสนาน บันเทิงเริงใจแต่อย่างใด เพียงทำหน้าที่ของตนเท่านั้น ส่วนผู้รับสาร ก็คือผู้รับความบันเทิง จะเป็นฝ่ายที่ได้รับความสนุกสนาน ความพอใจแต่เพียงฝ่ายเดียวมิได้เป็นการร่วมกันบันเทิงดังเช่นสมัยก่อน และในการรับความบันเทิงก็จะเป็นการรับแบบปัจเจกบุคคล คือ ต่างคนต่างรับความบันเทิงที่ตนเองพอใจ เช่น บางคนอาจชมละครโทรทัศน์ ในเวลาเดียวกันบางคนอาจกำลังฟังวิทยุ หรือชมภาพยนตร์ อ่านหนังสือพิมพ์ โดยแต่ละคนก็จะอยู่ในที่ของตน ไม่จำเป็นต้องออกไปแสวงหาความบันเทิงนอกบ้าน แต่ความบันเทิงจะถูกหยิบยื่นเข้ามาให้ถึงในบ้าน ในสถานที่ของแต่ละบุคคล โดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง

การพักผ่อนหย่อนใจของผู้คนในสมัยก่อน จะมีขึ้นได้ก็เกิดจากการรวมกลุ่มกัน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือในสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง ซึ่งก็มักจะเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวกับงานบุญ งานกุศล หรืองานอันเป็นสาธารณประโยชน์ เช่น งานทำบุญ งานฉลอง งานโกนผมไฟ งานตัดจุก งานบวชนาค งานบ่าวสาว งานขึ้นเรือนใหม่ และงานศพ หรืองานสร้างวัด ถนนหนทาง และศาลาทำน้ำ ซึ่งชาวบ้านจะมาร่วมแรงร่วมใจช่วยกันทำด้วยความสามัคคี เมื่อเสร็จงานหลังจากต่างก็เหน็ดเหนื่อยกันมา และงานสำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย ก็เป็นธรรมเนียมถือกันว่าจะต้องมีการฉลองด้วยความยินดีปรีดา (เสถียรโกเศศ, 2510: 57) แสดงให้เห็นว่า ในสมัยก่อนงานรื่นเริง งานฉลอง งานสนุกสนานที่สร้างความบันเทิงเริงใจ มักจะเกิดขึ้นหลัง

จากการที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้เห็นเห็น้อยมาด้วยกัน ซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนกับในปัจจุบัน ซึ่งหากจะมีการทำกิจกรรมร่วมกัน ก็จะเป็นว่าเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้วต่างคนก็ต่างกลับไปพักผ่อนหาความบันเทิงให้กับตัวเอง ไม่มีการฉลอง ไม่มีการร้องรำทำเพลง หากจะมีงานฉลองบ้าง ในปัจจุบันก็จะเป็นไปในรูปแบบของการเลี้ยงอาหารและอาจมีการแสดงดนตรี ซึ่งจะเป็นการว่าจ้างนักดนตรีมาแสดงให้ชม บุคคลที่ทำกิจกรรมก็จะเป็นฝ่ายรับความบันเทิง โดยต่างคนก็ต่างรับ ต่างคนต่างฟังเพลง ถ้าจะมีการออกไปเดินตามจังหวัดบ้าง ซึ่งน่าจะถือว่าเป็นการสร้างและรับความบันเทิงร่วมกันได้ ก็กลับกลายเป็นว่าต่างคนก็ต่างเดินเพื่อความสนุกสนานของตนเท่านั้น หากเป็นสมัยก่อนแม้การเดินตามจังหวัดหรือที่เรียกว่าลีลาศ นั้น ก็จะต้องเดินกันเป็นคู่ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย และต่างฝ่ายต่างก็ต้องสร้างความพอใจให้แก่กันและกัน ไม่ได้สร้างความพอใจให้เฉพาะตนเอง

ในอีกลักษณะหนึ่งของสังคมปัจจุบันหากจะมีการสร้างถาวรวัตถุ หรืองานเกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ก็จะเป็นในลักษณะของการจ้างทำ เรื่องของการร่วมแรงร่วมใจช่วยกันทำในปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว จะมีก็เพียงแต่การร่วมมือและร่วมบริจาคกำลังทรัพย์ เพื่อเนรมิตรในสิ่งที่ต้องการ เพราะฉะนั้นเมื่อไม่มีการร่วมแรงช่วยกันทำ ก็ย่อมไม่มีการร่วมฉลอง หรือการสร้างความบันเทิงร่วมกัน คนในสังคมก็จะอยู่แบบต่างคนต่างอยู่ ทำได้ดีที่สุดก็คือช่วยบริจาคเงิน ความเปลี่ยนแปลงไปของสังคมดังที่ได้กล่าวเปรียบเทียบมานั้น เป็นเพราะความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของสังคมปัจจุบัน ที่ก้าวล้ำไปอย่างรวดเร็ว และสร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่สังคมดังที่เสถียรโกเศศ (2510) ได้กล่าวไว้ว่า ความเจริญอย่างปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็นก้าวสารพัดนึก ตัวใครตัวมัน อย่างที่เรียกกันสมัยนี้คือ "ปัจเจกบุคคล" (Individual) เพราะมีเงินจ้างแรงกันได้ นั่นหมายถึงว่า ในปัจจุบันสังคมเป็นแบบตัวใครตัวมันมากขึ้น ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างประกอบกิจกรรมของตน อยากได้สิ่งใดก็จะใช้ "เงิน" ซื้อหาแลกมา ทั้งนี้รวมถึงเรื่องของความบันเทิงด้วย

จากข้อเปรียบเทียบดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถมองเห็นได้ว่า สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เรื่องของความบันเทิงในอดีต กับในปัจจุบันมีความแตกต่างกันก็คือ น่าจะเป็นเพราะว่าในอดีตยังไม่มีสื่อมวลชนที่มีวิวัฒนาการและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าดังเช่นในปัจจุบัน เมื่อยังไม่มีสื่อมวลชน คนก็จำเป็นต้องหาทางคลายความเครียดด้วยการหาความบันเทิงร่วมกัน เป็นหมู่

เป็นกลุ่ม แต่ในปัจจุบันเมื่อมีสื่อมวลชนที่มีเทคโนโลยีสูง ซึ่งสามารถหยิบยื่นความบันเทิงมาให้ผู้รับสารได้ถึงตัวเช่นนี้ จึงทำให้การสร้างและรับความบันเทิงเป็นไปในลักษณะปัจเจกบุคคล ซึ่งมิสามารถสรุปได้ว่าเป็นเพราะความเจริญในด้านต่าง ๆ และความเปลี่ยนแปลงในสังคมเป็นผู้สร้างบทบาทให้แก่สื่อมวลชน หรือเพราะบทบาทของสื่อมวลชนเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมหรืออย่างไร

อย่างไรก็ตาม ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและความเจริญทางด้านวัตถุอย่างมากมาย และความเจริญนี้ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนอย่างมาก ผู้คนมีจำนวนมากขึ้น ภาวะวัตถุมากขึ้น มีความวุ่นวายต่าง ๆ มากขึ้น มีการแข่งขันมากขึ้น ฯลฯ สภาพสังคมไม่เอื้อให้คนกลับไปใช้ชีวิตในแบบเดิม ๆ ได้ คนไม่สามารถออกไปพบปะเจอเจอ หรือร่วมกิจกรรมกันได้ เพราะเรื่องของธุรกิจ อาชีพ เวลา สภาพแวดล้อม ฯลฯ แต่ทุกคนก็ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ เพราะมีสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นตัวกลางสนองตอบความต้องการของคนในสังคม ซึ่งถือว่าเป็นความสะดวกง่ายดายที่สุดในการใช้สื่อมวลชนเพื่อรับรู้ข่าวสาร สถานการณ์ภายนอก รวมทั้งความบันเทิง และเมื่อเป็นความสะดวกที่คนในสังคมได้รับอยู่ในชีวิตประจำวันทุกวัน โดยไม่รู้ตัวเช่นนี้ จึงทำให้คนไม่จำเป็นต้องออกไปแสวงหาความบันเทิง จากสิ่งอื่น หรือบุคคลอื่น ๆ เพราะสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่หยิบยื่นความบันเทิงมาให้จนถึงตัว จนเป็นความเคยชิน และจากหน้าที่นี้ สรุปได้ว่า สื่อมวลชน มีบทบาทในการสร้างความบันเทิงปัจเจกบุคคลในเรื่องของการรับความบันเทิง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยก็ตรงกับข้อสรุปอันนี้ เพราะนักศึกษาแต่ละคน ต่างคนก็ต่างใช้สื่อมวลชนเป็นส่วนตัวของตัวเอง มีความพอใจ ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างและรับความบันเทิงด้วยตัวของเขาเอง ตามความพอใจของตนเอง โดยไม่ขึ้นแก่กัน ถึงแม้ว่าในการใช้สื่อมวลชนบางประเภท จะเป็นการใช้แบบรวมกลุ่ม เช่น การไปชมภาพยนตร์ แต่ในขณะที่ชมต่างคนก็ต่างนั่ง ต่างคนต่างคิด ต่างได้รับความบันเทิงในส่วนเฉพาะตัว นอกจากนี้จะเห็นว่า เมื่อถึงเรื่องของการไปชมการแสดงคอนเสิร์ต นักศึกษาส่วนใหญ่ก็จะปฏิเสธว่าไม่ชอบไปชมการแสดงจริง ชอบที่จะชมจากโทรทัศน์มากกว่า อันเป็นข้อสนับสนุนได้อย่างดีว่า ในการใช้และรับความบันเทิง ทุกคนพอใจที่จะรับในส่วนเฉพาะของตน พอใจที่จะรับโดยลำพังคนเดียว

กล่าวโดยสรุป บทบาทของสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง จะปรากฏเป็น 2 ประการคือ

1. มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน
2. มีบทบาทในการสร้างความเป็นปัจเจกบุคคล ในเรื่องของการใช้สื่อมวลชน

ข้อสรุปทั้งหมดในบทนี้คือ บทสรุปของข้อมูลในเรื่องการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งได้กล่าวถึงในเรื่องของการใช้สื่อมวลชนของพวกเขา ผลที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อมวลชน อิทธิพลที่อาจเกิดขึ้นได้หลังจากการใช้สื่อมวลชน และการนำผลที่ได้ไปใช้ ซึ่งจากข้อมูลทั้งหมดที่นักศึกษาได้ให้แก่ผู้วิจัยนั้น ทำให้สามารถมองสะท้อนกลับให้เห็นถึงบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งข้อสรุปในเรื่องต่าง ๆ มีปรากฏดังนี้

นักศึกษาใช้สื่อมวลชนทุกประเภทที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เพื่อการวิจัย คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เทปเพลง การแสดงคอนเสิร์ต และภาพยนตร์ ลักษณะการใช้จะขึ้นอยู่กับความต้องการ ความพอใจและโอกาสของแต่ละบุคคล ผลที่นักศึกษาได้รับจากการใช้สื่อมวลชนเป็นไปตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล สำหรับอิทธิพลที่อาจเกิดขึ้นได้นั้น จะเป็นอิทธิพลทางด้านความรู้สึก ทัศนคติ อารมณ์ และพฤติกรรมเพียงไม่มากนัก เป็นอิทธิพลในระยะสั้นที่เกิดแก่เฉพาะแต่ละบุคคล ส่วนการนำไปใช้ นักศึกษาได้นำผลที่ได้รับจากการใช้สื่อมวลชนไปใช้ประโยชน์ให้ตนเอง กลุ่มสังคม งานและกิจกรรมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ธุรกิจในการศึกษา และในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งสื่อมวลชนเองก็มีหน้าที่จะสนองตอบความต้องการของนักศึกษาในทุกวัตถุประสงค์ และให้ประโยชน์แก่นักศึกษาในการนำไปใช้ตามสภาพและบริบทของนักศึกษาแต่ละคน และบทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุมก็คือ บทบาทในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน และบทบาทในการสร้างความเป็นปัจเจกบุคคลในการใช้สื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง

ตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละคนนั้น ผู้วิจัยคิดว่าข้อมูลของทุกคนมีความน่าสนใจ การใช้สื่อมวลชนของแต่ละคนก็จะเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล จนบางครั้งเกือบจะสรุปหรือเรียบเรียงได้ค่อนข้างลำบาก และรู้สึกเสียดายข้อมูลบางส่วนของบางคนที่มีได้บรรจุไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพราะข้อมูลของทุก ๆ คนมีความสำคัญและน่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน แต่อย่างไรก็ตามก็สามารถจะบรรยายได้โดยละเอียดทั้งหมด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้คัดและขอเสนอข้อมูลของนักศึกษาบางคนเห็นว่า การใช้สื่อมวลชนของเขามีความแปลกและน่าสนใจแตกต่างไปจากคนอื่น พอเป็นสังเขป ดังนี้

นายเกียรติสกุล ชลคงคา

นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 เป็นประธานชมรมนุทศาสตร์และวัฒนธรรม อายุ 19 ปี เกียรติสกุลเป็นเด็กที่มีอะไรซัดกันอยู่ในตัวหลายอย่าง เช่น เป็นคนรูปร่างสูงใหญ่ แต่อายุนิดเดียว เป็นคนที่แต่งตัวทันสมัย นิสัยและการพูดจาเหมือนเด็กวัยรุ่นหัวใหม่ทั่วไป แต่เล่นดนตรีไทย เขามีความสามารถในการเล่นดนตรีไทยเป็นอย่างมาก เล่นเครื่องดนตรีได้เกือบทุกประเภท เขาบอกกับผู้วิจัยว่า เพราะมันเป็นสิ่งที่เด็กวัยรุ่นไม่ทำกัน เขาจึงทำ (หมายถึงการเล่นดนตรีไทย) เพราะเขาเป็นคนที่ชอบทำอะไรที่แปลกแหวกแนวอยู่เสมอ แม้กระทั่งการฟังเพลง ก็ยังชอบจริง ๆ จัง ๆ กับการฟังเพลงไทยเดิม ในห้องนอนส่วนตัวของเขาจะมีทั้งสเตอริโอ วี.ดี.โอ. โทรทอล์ค และมิวสิกยูเอชเอชติดตัวไปไหนมาไหนอยู่ตลอดเวลา 1 เครื่อง

เป็นคนไม่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ คือไม่เสาะแสวงหา แต่ถ้าเห็นก็จะอ่านส่วนมากจะเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับเดลินิวส์ เปิดอ่านข่าวหน้าแรกเป็นอันดับหนึ่ง และตามด้วยข่าวบันเทิง เกียรติสกุลบอกกับผู้วิจัยว่า อ่านหน้าข่าวบันเทิงนั้นไม่ใช่อยากจรรู้เรื่องดารา แต่ต้องการดูโปรแกรมภาพยนตร์และหาสถานที่เที่ยว ว่าเขามีรายการสถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนที่ใดบ้าง และสุดท้ายก็จะอ่านข่าวกีฬา

สำหรับวิทยุ เขาถือว่าเป็นเพื่อนเขาอย่างหนึ่ง คือ จะต้องเปิดฟังเวลาจะนอนทุกคืน และเปิดไว้เป็นเพื่อนทั้งคืนจนถึงเช้า มิเช่นนั้นจะนอนไม่หลับ ชอบฟังรายการสมาย เรดิโอ รายการดนตรีไทย และรายการปัญหาชีวิตทั่วไปของอาจารย์สุณี สินธุเดชะ เพราะชอบอาจารย์อาจารย์เป็นคนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในตัวเอง ส่วนรายการดนตรีไทยนั้นฟังเพราะเป็นประจักษ์ชมรมพุทธศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นนักดนตรีประจำวงดนตรีไทยของมหาวิทยาลัย และเพราะมีใจรักในศิลปะดนตรีไทยด้วย ซึ่งนับว่าเป็นวัยรุ่นที่ค่อนข้างแปลก เกียรติสกุลบอกว่า เขาไม่ชอบที่จะทำตัวเหมือนคนส่วนใหญ่ แต่ชอบฉีกแนว ธรรมชาติของเด็กวัยรุ่นก็มักจะชอบฟังเพลงตามสมัยนิยม ชอบเล่นดนตรีสากล แต่เขาต้องการเป็นเด็กวัยรุ่นที่ไม่เหมือนใคร เป็นคนที่ชอบมีเอกลักษณ์ของตัวเอง เช่นเดียวกัน นอกจากนี้เขายังมีความแปลกหรือความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองอีกอย่างหนึ่งก็คือ ถ้าเป็นเทปเพลงก็จะชอบซื้อเพลงของสุนทราภรณ์มาฟัง ซึ่งเป็นความเขยในความรู้สึกของเพื่อน ๆ แต่สำหรับเกียรติสกุลแล้ว เป็นเพลงที่มีสาระมาก ถ้าพิจารณาเนื้อเพลงจะเห็นว่าเนื้อเพลงมักจะบรรยายบรรยากาศของเพลงให้ได้มองเห็นภาพ เพลงสุนทราภรณ์เป็นเพลงย้อนยุคที่ทำให้เขาได้รู้จักบรรยากาศในสมัยเก่า ๆ ก่อนที่เขาจะเกิด ทั้งหมดนี้เป็นเหตุผลของเขาที่ให้กับผู้วิจัย แต่สำหรับเพลงตามสมัยนิยมเขาก็ฟังด้วยเช่นกัน แต่จะฟังเมื่อเขาเลิกนิยมกันแล้ว คือต้องฟังหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความรู้สึกว่าเพลงนั้นเพราะแล้วจึงจะซื้อ สิ่งที่แปลกอีกอย่างหนึ่งก็คือ เขาไม่ใช่คนฟังเพลงที่ฟังแต่จังหวะดนตรี ทำนอง หรือปล่อยให้เพลงผ่านเข้าไปโดยไม่สนใจ แต่เขาจะสนใจในเนื้อเพลงทุกเพลงที่เขาฟัง ฟังแล้วจะต้องแปลความหมายจากเนื้อเพลง เพราะมันทำให้เขาได้บรรยากาศและความรู้อะไรบางอย่างจากเนื้อเพลง นอกจากความไพเราะด้วย

สำหรับโทรทัศน์ เขาจะชมน้อยมาก จะชมก็ต่อเมื่อหลังจากดูหนังสือจนเครียดแล้ว หรือชมในวันหยุด รายการที่ชอบชม มักจะเป็นรายการเกมส์โชว์ ซึ่งสร้างความตื่นเต้นให้เขาได้ดี นอกจากนั้นก็จะเป็นรายการกีฬา และการถ่ายทอดรายการคอนเสิร์ต การแสดงคอนเสิร์ตสด ๆ ที่เวที ก็ไปชมบ้างเหมือนกัน และไม่เพียงแต่จะชมรายการบนเวทีเท่านั้น เกียรติสกุลกลับมีความสนใจในพฤติกรรมของผู้ชมคอนเสิร์ตที่อยู่หน้าเวทีด้วย เขาบอกว่าพฤติกรรมของผู้ชมคอนเสิร์ตนั้นมองได้ 2 แง่ ถ้ามองในแง่ดีก็คือ ผู้ชมมีส่วนร่วมกับการร้องศิลปินไปด้วย ซึ่งจะสร้างความสนุกสนาน และกำลังใจให้นักร้องศิลปินนั้น ถ้าจะมองอีกแง่หนึ่ง ก็คือการไปนั่งชม

คอนเสิร์ตนั้น เป็นเรื่องที่ทำให้เสียเวลา สูญเสียเวลาไป 2-3 ชั่วโมง โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร และมองว่าผู้ชมเหล่านั้นคงไม่มีอะไรที่จะทำให้เป็นประโยชน์ จึงไปนั่งเฝ้าชมคอนเสิร์ต

ภาพยนตร์ เป็นสื่อมวลชนที่เกียรตินิยมให้ความสนใจเช่นกัน เขาจะไปชมภาพยนตร์ประมาณเดือนละ 2 ครั้งเป็นอย่างน้อย ส่วนใหญ่จะไปชมกับเพื่อนหลังเลิกเรียน ชอบชมภาพยนตร์จีน (จีนฮ่องกง) และภาพยนตร์ประเภทบู๊ ๆ ถ้าเป็นภาพยนตร์ไทยก็จะชมภาพยนตร์แนววัยรุ่น

สิ่งที่เกียรตินิยมได้รับจากการใช้สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ก็คือ จะได้รับความรู้และความบันเทิง อาทิ หนังสือพิมพ์ ทำให้เขาได้รอบรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์บ้านเมือง เหตุการณ์ปัจจุบันทั่วไป ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเขียนในลักษณะต่าง ๆ ได้เกร็ดความรู้บางอย่าง วิทยุ ก็ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเพลง โดยเฉพาะเพลงไทยเดิม เช่น ที่มาของเพลง ผู้แต่งคำร้อง ผู้แต่งทำนอง โอกาสที่จะนำเพลงไปใช้ ได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ จากเนื้อเพลง และยังได้คลายความเครียด เพราะเป็นความชอบเป็นพิเศษที่เกิดจากใจ โทรทัศน์และภาพยนตร์ก็จะได้รับแต่ความบันเทิง และผ่อนคลายความเครียด

จากประโยชน์ที่เกียรตินิยมได้รับจากการใช้สื่อมวลชน เขาได้นำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น ใช้ในการสร้างความคิด รู้จักการวิเคราะห์ เขามักจะชอบวิเคราะห์สำนวน หรือรูปแบบการเขียนของนักเขียนแต่ละคน เพื่ออ่านลักษณะนิสัย และจะจดจำสำนวนบางสำนวนมาใช้ในการเรียน และการพูดคุยกับเพื่อนฝูง นำเกร็ดความรู้ต่าง ๆ จากรายการของ อาจารย์สุณี สินธุเดชะ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่อง มารยาทในการเข้าพบผู้ใหญ่ เรื่องของกาลเทศะและความเหมาะสมต่าง ๆ สำหรับเรื่องของเพลงหรือดนตรีไทย เขาก็ได้นำไปใช้ประโยชน์กับชมรมพฤกษศาสตร์และวัฒนธรรมที่เขาเป็นประธานอยู่ได้อย่างมาก

อิทธิพลหลังจากการใช้สื่อมวลชนของเกียรตินิยม นั้น จะมีในบางอย่างและจากบางสื่อเท่านั้น เช่น ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์ จะไม่สร้างอิทธิพลทางด้านพฤติกรรมให้แก่เขา แต่ถ้าเป็นการแสดงคอนเสิร์ต ไม่ว่าจะชมจากการแสดงจริงหรือโทรทัศน์ จะมีผลทางด้านพฤติกรรมคือ ทำให้เขาเกิดความสนุก ความมัน และทำให้อยากไปเที่ยวสถานเริงรมย์ต่าง ๆ อยากไป

ฟังเพลง ไปเดินร่ำ โดยอยากจะไปกับเพื่อน ๆ ถ้าเป็นสื่อภาพยนตร์ ก็เกิดอิทธิพลทางด้านความคิด คือ ชมแล้วจะกลายเป็นคนที่มีความอาฆาตคน (เนื่องจากเขาชอบชมภาพยนตร์จีน ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่สะท้อนถึงแต่ความอาฆาต การล้างแค้นซึ่งกันและกัน) แต่เขาก็ยังชอบชมเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เขาคลายเครียด สำหรับเกียรตินิสกุลนั้น อะไรก็ตามที่รับจากสื่อมวลชนแล้วไม่ทำให้เครียด หรือทำให้หายเครียด นั่นคือความบันเทิง

สื่อมวลชนทั้งหมดที่เกียรตินิสกุลใช้ เขาจะติดสื่อวิทยุมากที่สุด ถ้าวันใดไม่ได้ฟังวิทยุ จะเหมือนขาดอะไรไปอย่างหนึ่งในชีวิต จะทำให้เขาเกิดความเครียด

อย่างไรก็ตาม เกียรตินิสกุล ได้ให้ความเห็นว่า เพื่อนมีส่วนเป็นอย่างมากในการช่วยดึงไปหาความบันเทิง และได้แสดงความคิดเห็นถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการเสนอความบันเทิงว่า ในปัจจุบัน สื่อได้ทำหน้าที่นี้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว ส่วนอิทธิพลที่จะเกิดแก่ผู้ใช้สื่อมวลชนนั้น มักจะก่อให้เกิดอิทธิพลกับเด็กในวัยรุ่น เช่น นักศึกษามากกว่าในวัยอื่น ๆ โดยเฉพาะสื่อวิทยุ และนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งจะมีอิทธิพลกับนักศึกษาอย่างมาก

สุดท้ายของการพูดคุย เกียรตินิสกุล ได้ให้คำรับรองแก่ผู้วิจัยว่า คำตอบต่าง ๆ ของเขา นั้น เขาเชื่อว่า เป็นคำตอบที่สามารถแทนคำตอบของเพื่อนนักศึกษาในวัยเดียวกันได้ถึง 60% นั่นคือ หมายถึงว่าการใช้สื่อมวลชนของนักศึกษาทั่วไป จะมีลักษณะใกล้เคียงกับเกียรตินิสกุลนั่นเอง

นายไชยิต จันทราธิกุล

นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 อายุ 25 ปี เป็นประธานชมรมนิติศาสตร์ เป็นชาวจังหวัดลำปาง เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ โดยพักอยู่หอพักเพียงลำพัง ไชยิตใช้สื่อมวลชนทุกชนิด แต่จะเป็นของส่วนกลาง ไม่ได้มีเป็นสมบัติของตัวเอง อย่างเช่น หนังสือพิมพ์ก็จะอ่านหนังสือพิมพ์ของหอพัก เขาจะอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สยามรัฐ เดลินิวส์ ชอบอ่านคอลัมน์วิจารณ์

สังคม และการเมืองมากที่สุด เพราะคอลัมน์ดังกล่าวช่วยพัฒนาแนวความคิด ให้แง่คิดหลาย ๆ อย่าง มีแนวความคิดเปรียบเทียบระหว่างคำวิจารณ์กับความจริง ซึ่งเป็นประโยชน์กับเขามาก ได้นำไปปรับใช้กับความรู้ที่เรียน ด้วยสาเหตุที่เขาเรียนนิติศาสตร์ ดังนั้นบางครั้งเมื่อเขาอ่านข่าว หรือคอลัมน์ทางการเมือง เขาจะคิดตั้งรูปคดีไว้เอง แล้วเปรียบเทียบกับรูปคดีที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการอ่านคอลัมน์ดังกล่าวทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ได้พัฒนาแนวความคิดให้สูงขึ้น ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในแนวความคิด เขาเชื่อมั่นแม้จนกระทั่งกล่าวว่า "ตัวเองไม่ได้เกิดมาเพื่อตัวเอง แต่เป็นคนของคนทั้งประเทศ" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเป็นนักนิติศาสตร์ของเขา ผสมอยู่ด้วย เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ที่เขาชอบอ่านรองลงมาคือ หน้ากีฬาและหน้าบันเทิง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่อ่านแล้วสนุก ได้พักสมอง ช่วยผ่อนคลายความเครียด สำหรับสื่อวิทยุ โฆษิตไม่ค่อยสนใจที่จะเปิดรับเท่าใดนัก จะเปิดฟังต่อเมื่อเขาดูหนังสือจนสมองไม่รับแล้ว จึงจะเปิดฟังข่าว แล้วตามด้วยเพลง ชอบฟังเพลงช้า ๆ เบา ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นเพลงตามสมัยนิยม เพราะจริง ๆ แล้วจะฟังแต่ทำนอง ไม่ได้ฟังเนื้อเพลง ที่จะตามสมัยอยู่บ้างก็คือ จะฟังเพลงเพื่อชีวิต ด้วยเหตุผลที่ว่า เพลงเพื่อชีวิตน่าจะมีส่วนช่วยให้สังคมของคนไทยเป็นระบบขึ้นบ้าง เพราะเขา มีความเห็นว่า สังคมปัจจุบันยังไม่เป็นระบบ เด็กไม่ทำตัวเป็นเด็ก และผู้ใหญ่ก็ไม่ทำตัวให้สมกับเป็นผู้ใหญ่ ตัวเขาเองใช้เพลงประเภทนี้เป็นสิ่งสร้างกำลังใจให้ตัวเองหรือใช้เป็นแนวในการช่วยแนะนำให้กำลังใจเพื่อน ๆ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแนวความคิด ช่วยให้กระทำตัวอยู่ในกรอบของสังคมมากขึ้น ช่วยให้เป็นคนมีเหตุผลขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติที่มีเหตุผล และทำตัวเพื่อสังคมมากยิ่งขึ้น

นอกจากสื่อวิทยุแล้ว สื่อโทรทัศน์โฆษิตก็ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเช่นกัน เขาชมทั้งข่าวและละคร หากแต่ละครนั้น เขาจะไม่ชมละครที่ไม่มีสาระ แต่จะเลือกชมละครที่เกี่ยวกับสายวิชาชีพที่เรียน เช่น คดีแดง เหตุเกิดที่ สน. ถึงแม้ว่าละครเหล่านี้จะมีบางตอนที่เนื้อเรื่องหนัก แต่เขาก็ชอบชม ด้วยคิดว่าถึงอย่างไรก็เป็นการผ่อนคลายและพักสมอง เพราะการชมละครโทรทัศน์นั้น เหมือนกับไม่ได้ต้องใช้ความคิดของตัวเองเลย ความรู้สึกและอารมณ์ทุกขณะ เกิดเพราะความคล้อยตามไปตามอารมณ์ในละคร ซึ่งทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ได้แนวความคิด และคำตอบในบางสิ่งบางอย่างที่ตัวเองตอบไม่ได้ แต่ในละครสามารถให้คำตอบได้ ได้รู้จักวิธีการสื่อสารความคิดของตัวเองไปสู่ผู้อื่น เช่น การรู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมที่ควร เพื่อรักษา

น้ำใจผู้อื่น เพื่อดูละครที่เขาชอบชมนั้น ส่วนใหญ่เป็นละครที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขาเรียน เขาจึงได้ประโยชน์อย่างมาก และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้มาก เช่น นำเนื้อเรื่องในละครไปปรับเข้ากับหลักกฎหมาย นำเรื่องของหลักจิตวิทยาไปใช้ นำหลักของการจูงใจไปใช้ ปฏิบัติกับเพื่อน ๆ โฆษิตจะเปิดรับสื่อโทรทัศน์ทุกวัน แต่ไม่ถึงกับติด อย่างไรก็ตามถ้าไม่ได้ชมหลาย ๆ วันติดต่อกัน เขาก็จะรู้สึกเหมือนถูกขัง เหมือนไม่ได้ออกไปสู่โลกภายนอก

ในเรื่องของเทปเพลงเขาค่อนข้างจะให้ความสนใจน้อยกว่าสื่ออื่น ๆ จะซื้อเองน้อยมาก ส่วนใหญ่จะฟังจากห้องของเพื่อน และถ้าเป็นการแสดงคอนเสิร์ตก็ชอบที่จะชมจากโทรทัศน์มากกว่าไปชมการแสดงจริง ๆ

ภาพยนตร์จะชมเดือนละ 1-3 เรื่อง ภาพยนตร์ที่ชอบมากที่สุดคือภาพยนตร์บู๊ ซึ่งเขายกมาชมแล้วสนุกให้ความบันเทิงและคลายความเครียด

ในช่วงสุดท้ายของการสัมภาษณ์ โฆษิต ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการเสนอความบันเทิงว่า ถ้าเป็นบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ ผู้เขียนมักจะใส่อารมณ์ในข้อเขียนมากเกินไป ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อผู้รับอย่างมากในการสร้างความเชื่อถือ ส่วนโทรทัศน์จะมีบทบาทกับเด็กเป็นอย่างมากในการลอกเลียนแบบ และสำหรับวิทยุจะมีบทบาทกับคนที่มีความว่าง ๆ อย่างไรก็ตาม โฆษิตได้สรุปว่าเนื้อหาของความบันเทิงไม่ว่าจะผ่านทางสื่อใด ๆ จะช่วยย่อโลกให้เล็กลงสำหรับผู้รับ ซึ่งในปัจจุบันนี้สื่อมวลชนได้เสนอให้ในปริมาณที่พอดีอยู่แล้ว ไม่ควรลดหรือเพิ่มให้มากกว่านี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายโกเมศ อัคราร

นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 อายุ 23 ปี เป็นคนจังหวัดชลบุรี เป็นบุรุษชาย คนโตในจำนวนพี่น้อง 4 คน ปัจจุบันอยู่ในกรุงเทพฯ กับบิดามารดา โกเมศค่อนข้างจะเข้าตำราหนุ่มเจ้าสำราญ เพราะบิดามารดามีฐานะดี เขาชอบเที่ยวและใช้เงินเก่ง บุคลิกการแต่งกายของเขาดูสบาย ๆ ไม่ค่อยพิถีพิถันเท่าใดนัก แต่สิ่งที่บ่งบอกถึงควมมีฐานะดีของเขาก็คือเครื่องประดับ ซึ่งเท่าที่มองเห็นได้ชัดเจนก็คือทองที่เขาใส่อยู่หลายแห่งในตัว กับรถอีก 2 คันที่บิดาซื้อให้คือ รถปิกอัพกับรถเก๋งวอลโว่ ส่วนบุคลิกทั่วไปก็ดูเขาเป็นคนง่าย ๆ สบาย ๆ ชอบช่วยเหลือกิจกรรมและคุยได้ทุกเรื่องยกเว้นเรื่องเรียน อย่งไรก็ตาม เมื่อผู้วิจัยขอสัมภาษณ์ เขาก็ให้โอกาสพูดคุยด้วยความเต็มใจ และให้ข้อมูลที่ค่อนข้างละเอียด เปิดเผยตรงไปตรงมา และสนุกสนานพอสมควร อย่งไรก็ตามถึงแม้เขาจะเป็นคนที่ดูไม่ค่อยจริงจังเท่าใดนัก แต่เขาก็ยังให้ความสำคัญกับการใช้สื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ เพราะเขาเชื่อว่าการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน ถ้าไม่ได้อ่านจะรู้สึกตัวเองเซมมาก จะต้องอ่านทุกวันที่บ้าน ยกเว้นแต่วันที่ไม่ได้กลับบ้านเท่านั้น ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะอ่านหน้าแรกเป็นอันดับหนึ่ง และตามด้วยหน้าบันเทิง เพราะสนใจข่าวทั่วไปในแต่ละวันว่ามีอะไรเกิดขึ้นที่โน่นอย่างไบบ้าง กับข่าวความเคลื่อนไหวในวงการบันเทิง เช่น ข่าวการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องใหม่ เพื่อที่จะได้นำไปพูดคุยกับเพื่อน ๆ แต่เขาบอกว่าอ่านข่าวหน้าบันเทิงก็ไม่ใช่ว่าจะได้รับความบันเทิงเสมอไป บางข่าวถ้าเป็นเรื่องน้ำเน่า เช่น เขียนว่ากันไปว่ากันมา ก็ไม่บันเทิง หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อเขาอย่างมาก ในการช่วยกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการหาความรู้ใส่ตัวไม่อยู่นิ่ง

วิทยุ เขาจะฟังตอนกำลังขับรถชอบฟังรายการเพลงระหว่างเวลา 16.00-19.00 น. เพราะชอบผู้ดำเนินรายการ (ธเนศ แสงโชติกุล) ชอบรูปแบบการจัดรายการ ซึ่งเป็นเพลงเย็น ๆ และชอบที่มีเกร็ดความรู้เกี่ยวกับงานด้านการโฆษณา แต่ถ้าอยู่ที่บ้านจะฟังรายการ Hot Wave สื่อวิทยุเป็นอีกสื่อหนึ่งที่เขาค่อนข้างติด เพราะถ้าวันไหนไม่ได้ฟังจะหงุดหงิดอย่างยิ่ง อาจจะเป็นที่ตัวผู้ดำเนินรายการที่มีอิทธิพลต่อผู้ฟังส่วนหนึ่ง เพราะบางครั้งผู้ดำเนินรายการสามารถสร้างอิทธิพลให้ผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และพฤติกรรมบางอย่างได้

เทปเพลงจะชอบเพลงประเภทป๊อปร็อก (Pop Rock) เพลงร็อก เพราะจังหวะหนักแน่นดี ไม่ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิต เพราะคิดว่าไร้สาระ ถึงจะร้องกันไปก็ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้น และมองดูแล้วศิลปินที่ร้องเพลงเพื่อชีวิตก็ไม่ใช่คนจน จึงดูไม่น่าเชื่อถือ อยากรู้ก็ตามเพลงก็ได้ให้อะไรกับเขาหลายอย่าง เช่น ได้เรียนรู้ชีวิตจริงจากเพลง เขาถือว่าเพลงเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องบางเรื่องได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลของทั้งเนื้อเพลง และอิทธิพลของตัวศิลปินที่ร้อง เพราะเขาคิดว่า นักร้องมีส่วนที่จะทำให้เกิดความชอบหรือไม่ชอบในเพลงนั้น ๆ ได้

สื่อมวลชนอีกประเภทหนึ่งที่เขาใช้ค่อนข้างมากเช่นเดียวกันคือ สื่อโทรทัศน์ เพราะถ้าวันไหนไม่ได้ชมจะรู้สึกหงุดหงิด ชอบชมข่าว ละคร ภาพยนตร์ Big Cinema แผ่นฟิล์มวันศุกร์ และโฆษณา โดยเฉพาะข่าว จะชอบชมข่าวสด เพราะทันใจดี เช่น ข่าวเครื่องบินตก ที่ชอบมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ Big Cinema รายการเพลง และภาพยนตร์เอ็กซ์ ตอนหลังเที่ยงคืน สิ่งที่ได้รับก็คือ ข่าวสารความรู้ ความเพลิดเพลิน ได้ชมในเรื่องที่เกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ และสำหรับโฆษณา ได้นำมาใช้เป็นประโยชน์ในการออกแบบหรือทำงานส่งอาจารย์ได้ รายการต่าง ๆ ที่ชอบนี้ ถ้าวันไหนไม่ได้ชม จะต้องสั่งคนที่บ้านให้บันทึกเทปไว้ให้ดูด้วย มิฉะนั้นจะหงุดหงิด

การแสดงคอนเสิร์ต จะไปชมต่อเมื่อเป็นการแสดงของศิลปินนักร้องที่ชอบเท่านั้น และจะชมรายการแสดงที่ต้องเสียค่าบริการเข้าชม ไม่ชอบรายการชมฟรี สิ่งที่ได้ก็คือความมัน และในขณะที่ชมรายการอยู่ จะเกิดพฤติกรรมร่วม เช่น ลุกขึ้นเต้นเหมือนคนอื่น ๆ ลุกขึ้นร้องเพลง และที่เป็นผลพลอยได้ก็คือ มักจะได้เพื่อนใหม่เพิ่มขึ้น

ภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ จะชมตามความต้องการของตัวเอง ถ้าต้องการจะชมแม้จะต้องหนีเรียนไปชม ก็จะยอม มักจะไปชมกับเพื่อน ๆ ชอบชมภาพยนตร์บู๊ หรือซูเปอร์ฮีแมน และภาพยนตร์ที่มีเทคนิคมาก ๆ นอกจากจะได้รับความสนุกสนาน ตื่นเต้นแล้ว ยังได้นำบางส่วนมาใช้ในการเรียน และชีวิตประจำวัน

โกเมศ ให้ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการให้ความบันเทิงว่าในปัจจุบัน
ยังคิดว่ามีน้อยเกินไป โดยเฉพาะในสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนที่เสนอความบันเทิงมากกว่าสื่ออื่น ๆ
เห็นจะเป็นสื่อโทรทัศน์ ซึ่งผลที่ได้รับก็มีทั้งด้านบวกและลบ อย่างไรก็ตามเขาเองก็พอใจกับ
ความบันเทิงที่ได้รับจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ในปัจจุบันพอสมควร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย